

DÉLVIDEK

Z O M B O R, 1943. január 16.
Csihás Benő u. 3. III. évfolyam, 12. szám.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés egy óra 3.20, negyedévre 9.20 P.
Levél cím: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

Honvédeink hősi harca a keleti arcvonalon

Nagy hidegben, hóvihárban és jégesőben folynak a harcok az orosz arcvonalon

**Velikije Lukinál feltartóztathatatlannul törnek előre a német csapatok
Sztalingrádnál hiába támad a Szovjet**

Irak hadatüzent Németországnak, Olaszországnak és Japánnak

Braziliában készülő ellenferradalmat leplezték le — Minden órában várják Montgomery támadását

A keleti arcvonalon borzalmas hidegben, hóvihárban és jégesőben folynak a súlyos elhárító harcok. A magyar honvédek hősi harcairól már megemlékeztünk. A szombaton délután kiadott hivatalos magyar hadijelentés közlése szerint a bolsevisták heves támadást intéztek a magyar és német arcvonal ellen. A huszfokos hidegben végrehajtott ellenséges támadásokat a magyar és német csapatok kemény harcok után visszavetették. A szovjet csak helyi sikereket ért el. Az állásokba betört ellenséget a magyar csapatoknak sikerült elreteszelnie. A magyar csapatoknak sokhelyen alkalmuk nyílt helyi vállalkozások végrehajtására. Ezek során az ellenség nagy veszteségeket szenvedett. A magyar csapatok földerdőket semmisítettek meg, fegyvereket zsákmányoltak és foglyokat ejtettek. A magyar éjjeli repülők is sikeresen harcoltak a keleti arcvonalon. A magyar légvédelem két ellenséges gépet lelőtt.

A honvédvezérkar kiegészítő jelentésében közli, hogy a bolsevisták a Don menti magyar állások ellen a heteken át tartó nyugalom után két helyen intéztek nagy erők harcabadobásával támadást. Több hadosztálynyi erőt vonultattak fel a magyar arcvonal ellen, s husz fokos hidegben, sűrű ködben, erős tűzvérségi előkészítés után indultak rohamra. A támadást sok harcikos támogatta. A látóhatár a köd miatt alig volt száz méter és a magyar tüzfegyverek csak akkor léptek működésbe, amikor az állásokat már megközelítette az ellenség. A honvédség rendíthetetlen küzdőszellemének köszönhető, hogy a bolsevisták támadása lankadóban van ezen a szakaszon.

A magyar tartalékok megakadályozták az elfoglalt állások kiszélesítését. A bolsevisták sok páncélos

vesztettek a harcok során. Mértékadó katonai körök elismeréssel adóznak a magyar honvédek bátorságának. Különösen azok bátorságát emelik ki, akik elszigetelve tovább kitartottak és lehetővé tették az ellenség elreteszését.

A keleti harctéren

Folyó harcokról a Bud. Tud. szombaton délután azt jelentette, hogy a Kaukázus előterében egyre jobban kiszélesedik a harc. A Kuma folyó vidékén bevetett szovjet tartalékok erős német erőkkel ütköztek meg. A harcok változatlan hevességgel tartanak.

A Popoli di Roma harctéri tudósítójának jelentése szerint is a küzdelem újabb szakaszokra terjed át. Az elért szovjet eredmények eddig negatívnak mondhatók. A bolsevisták az arcvonalat sehohsem tudták áttörni. A rugalmas német harcmodor feltartóztatja az ellenség dühődt rohamait. Az Európa új rendjét oltalmazó valamennyi őrállást a németek és szövetségesek szilárdan tartják kezükben.

A német sündisznóállások ezekben a harcokban különös szerepet játszanak. Mintegy előretöltött bástya védelmezik az állásokat a betörő bol-

sevisták ellen. Több ilyen német sündisznóállás messze bent van az ellenség testében, s minden oldalról jövő támadással szemben eredményesen védekezhet. Ezek az állások Mot-Pulk rendszerűek. Saját maguk gondoskodnak ellátásukról is, s utánpótlásra nem várhatnak. A német hadvezetőség még a téli offenzíva beállta előtt több ilyen sündisznóállást létesített keleten. Az előretörő bolsevisták hatalmas erők bevetésével behatolnak az állások közötti részen, de teljes erejüket nem tudják továbbra is előre dobni, mert az állásokból jövő oldalozó tűz harcra kényszeríti őket.

Északafrikában

A jelentések szerint szombaton indult meg Montgomery támadása. A nyolcadik brit hadsereg már napokkal ez előtt fölvonult a tengely állásai ellen, s tegnap már csak egy elaknásított terület választotta el a szembenéző csapatokat.

Tunézia déli részén francia szabadsereg ismét megtámadták az Atlasz hegység lábánál kiépített tengelyállásokat. A támadást a tengelycsapatok véresen visszaverték. A francia csapatok harcikosjajaik és sebesülteik hátrahagyásával vissza-

vonultak. A németek és az olaszok a hátrahagyott sebesülteket ápolás alá vették.

A front más szakaszán az ellenség több páncélos harcabadobásával indult támadásra, minden eredmény nélkül. A rohamosztagosok elfogtak több tisztet, akikről megtudták, hogy Tebessától délkeletre amerikai csapatok gyülekeznek. Medjez el Bab vidékén angol-amerikai csapatmozdulatokat figyeltek meg. Ezen a vidéken is számolni lehet a harcok megindulásával.

A tengely légi erők támadásokat intéztek Biskara repülőtere ellen. Az itt kirakott bombákat is találat érte. Több repülőgép elpusztult. Nagy tűz keletkezett, amelyek fényét száz kilométer távolságról is megfigyelhették.

A német vadászok hatásosan támadták a járműveket. Bonne kikötőjében egy angol rombolót találat ért. A vadászok három Spitfire mintájú repülőgépet és két négymotoros gépet lelőttek.

Az olasz hadijelentés

Szombaton délután az afrikai harcokról számol be. A Syrte-i arcvonalon a legutóbbi napok légitelvékenysége után a földi harcok is megélenkültek. A harcok során ellenséges támadó egységeket hosszabb harc után visszavetettünk és 35 harcikosit megsemmisítettünk.

Tunéziában ellenséges páncélosok támogatásával a támadó csapatokat visszavonulásra kényszerítettük. A harcokban az olasz repülőgépek is eredményesen beavatkoztak Bombáztak és gépfegyvertűz alá vettek menetelő oszlopokat és csapatállásokat. Az olasz vadászok három, a német vadászok 13 ellenséges gépet lőttek le. Több más gépet a földön pusztítottak el.

Az ellenség Tripolisz ellen intézett támadása nem sok kárt okozott. Libiában az ellenséges légitámadás során hárman meghaltak.

Az első amerikai foglyok Afrikában

Ma rádióműsor — Ára 20 fillér

Irak hadatüzent

Németországnak, Olaszországnak és Japánnak

Amszterdam, január 16.

NÉMET TÁVIRATI IRODA: IRAK LONDONI KÖVETE KIJELENTETTE, HOGY IRAK HADBANÁLLÓNAK TEKINTI MAGÁT NÉMETORSZÁGGAL, OLASZORSZÁGGAL ÉS JAPÁNNAL. (MTI)

Minden órában várják Montgomery támadását Afrikában

Montgomery támadásának megindulását Libiában minden órában várják. A nagy svéd lapok azt írják, hogy a támadás január 16-án kezdődik el. Az afrikai harctérről a támadás megindulásáról még nem érkezett hír. Utal arra egy olasz jelentés, hogy Montgomery hadseregét már csak egy elaknásított zóna választja el a tengely erőitől.

Válságos a csunkingormány helyzete

A távolkeletről érkező hírek szerint a csunkingormány helyzete válságos. Csankaisek csak légiúton kap segítyt az angolszászoktól. Ilyen módon sokkal több anyag érkezik részére, mint valamikor a burmai úton keresztül. Az angolszász segítséggel azonban Kína nincs megelégedve. Csankaisek kijelentette, hogy az a segíty, ami így hazájába érkezik, az nevétségesen kevés. Az utak hiánya miatt nem is lehet ezen változtatni.

Amióta a nemzeti Kína hadbalépett, Japán helyzete megerősödött. Kína fedezi japán hátát és ezzel értékesen hozzájárul a japán győzelemhez. A nemzeti Kínában már a háboru kitörése

idején mozgósítottak. Ez a mozgósítás lehetővé teszi, hogy japán visszavonja csapatait bizonyos területekről.

NÉGYSZERESÉRE NÖVEKEDETT AMERIKA HÁBORUS KIADÁSA

Amsterdam, január 16.

A Német Távirati Iroda jelenti: Az Egyesült Amerikai Államok hadikiadása a múlt évvel szemben négyszeresre növekedett. 1941-ben a hadikiadás 13,895 millió dollár volt naponta, 1942-ben 52,406 millió dollár, míg ma már 160 millió dollár a napi kiadás.

Dermesztő hidegben, hóviharban és jégesőben folynak a támadások keleten

Berlin, január 16.

Az Interimf jelentése szerint a keleti arcvonalon dermesztő hidegben óriási hóviharokban

és jégesőben is tovább folynak a bolsevista támadások a német és szövetséges állások ellen. A küzdelmek során a szovjet óriási veszteségeket szenved és sehol sem ér el jelentős sikert. A keleti front középső szakaszán, az Ilmen vidékén a szovjet nagy erővel végrehajtott

támadásai nem jártak sikerrel. A harcokba a német repülőgépek is beavatkoztak és elkeseredett küzdelem után 47 repülőgépet lelőttek. Ezzel 155-re emelkedett az utóbbi négy nap alatt leölt szovjet repülőgépek száma.

BEDAUX-OT SZABADLÁBRA HELYEZTÉK

Róma, január 16.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Madridi értesülés szerint Bedaux-ot szabadlábba helyezték. Egyes körökben azt hiszik, hogy Bedaux letartóztatása azért következett be, mert a nagyiparos szoros összeköttetésben állott Vichyvel. Más felfogás szerint viszont a letartóztatást a francia disszidensek hajtották végre, minthogy Bedaux a Foreign Office-val állt összeköttetésben.

HADIZÓNÁNAK NYILVÁNYITJÁK AZT A TERÜLETET, AMELYEN AZ OLASZ FŐ- HADISZÁLLÁS TARTÓZKODIK

Róma, január 16.

A Bud. Tud. jelenti: Az olasz király és császár, valamint Mussolini rendelete értelmében hadizónává nyilvánítják azt a területet, amelyen a főhadiszállás tartózkodik.

A Szovjet sohasem lesz képes visszahódítani a németek által elfoglalt területeket

Berlin, január 16.

A Német Távirati Iroda közli egy angol katonai szakértő cikkét, amelyben az a keleti arcvonalon folyó nagy harcokról írt. A cikkíró szerint a Szovjet sohasem lesz

képes visszahódítani a németek által elfoglalt területeket, s nem fogja sohasem tudni veszélyeztetni Németországot. A téli offenzíva nem elegendő a győzelemhez. Döntő jelentőségű eredményeket a harcok során

TURUL FILMSZÍNHÁZ

TELEFON: 326

PÉNTEK-VASARNAP

Mulló bilincsek

FŐSZEREPBEN:

HELENA KARR, TUULIKKI
PAANANEN, UUNO LAKSO.

Pótműsor: magyar és olasz hiradók.

nem tudnak a bolsevisták elérni. A németek kezükben tartják a gazdaságilag fontos területek nagy részét. Az elmúlt esztendőben Ukrajnában jó volt a termés. A németek elérték azt is, hogy akadályozzák a szovjet olajszállításait. A téli offenzíva sokkal költségesebb a szovjet, mint a tengely részére. A tengely offenzívája az angol szigetország ellen sem állt le teljesen mert a tengeralattjárók ellen az angolszászok nem tudnak védekezni. Ha a szovjet fokozza a téli offenzívát, írja a katonai szakértő, akkor ez csak más katonai erő hátrányára történhetik.

Súlyos élelmiszer gondokkal küzd a Szovjet

Róma, január 16.

A Stampa című olasz lap hosszú cikkekben foglalkozik a Szovjet helyzettel és azt írja, hogy a bolsevisták a Terek folyó környékének és Ukrajnában elvesztése után súlyos élelmiszernehézségekkel küzdenek. Különösen súlyosan érintette a Szovjet Sztalin rendelete, amelynek értelmében erről a vidékről 20 millió embert áttelepítettek a Volga területére. A Kremen segítséget sárget az angolszászoktól, de azoknak maguknak is súlyos gondot okoz az élelmiszerek pótlása.

A Szovjet közeledik a kimerüléshez, írja a lap. Ezzel magyarázható a most megindított nagy offenzíva is.

Meg akarták gyilkolni Vargas brazil elnököt

Buenos Aires, január 16.

Montevideoból érkező jelentések szerint egy összeesküvő csoport fogságba akarta ejteni Vargas brazil köztársasági elnököt. A hír szerint valószínű, hogy az elnököt az összeesküvők meg akarták gyilkolni. Braziliában számos letartóztatás történt.

Több mint ezer halottja van Rangoon bombázásának

Tokió, január 16.

A Német Távirati Iroda rókióti jelentése szerint a december 24-i angol légitámadásnak Rangoon ellen több mint ezer halottja van. A halottak nagyrésze gyermek, asszony és aggyastyán. Egy mecsetet az ellenség bombája teljesen tönkretett. Az ellenséges repülőgépek a bombázás után végiggéppuskázták a lakosnegyedeket. Ez a támadás céltudatos volt, mert az angolok nagyon jól ismerik Rangoont.

A HINDUK NEM AKARNAK ANGLIÁÉRT HARCOLNI

Indiából érkező jelentések szerint a hinduk nem mutatnak nagy hajlandóságot, hogy Angliáért verekedjenek.

Az angolok, szigorú intézkedéseket hajtottak végre Indiában, hogy meggátolják a hindu katonák lazságát. Azt is meg akarják akadályozni, hogy a hinduk megadják magukat és ezért még fehér kendőket is elszedték.

Irak hadatüzent

Németországnak, Olaszországnak és Japánnak

Amszterdam, január 16.

NÉMET TÁVIRATI IRODA: IRAK LONDONI KÖVETE KIJELENTETTE, HOGY IRAK HADBANÁLLÓNAK TEKINTI MAGÁT NÉMETORSZÁGGAL, OLASZORSZÁGGAL ÉS JAPÁNNAL. (MTI)

Minden órában várják Montgomery támadását Afrikában

Montgomery támadásának megindulását Libiában minden órában várják. A nagy svéd lapok azt írják, hogy a támadás január 16-án kezdődik el. Az afrikai harctérről a támadás

megindulásáról még nem érkezett hír. Utal arra egy olasz jelentés, hogy Montgomery hadseregét már csak egy elaknásított zóna választja el a tengely erőtől.

Válságos a csunkingormány helyzete

A távolkeletről érkező hírek szerint a csunkingormány helyzete válságos. Csankaisek csak légiúton kap segílyt az angolszászoktól. Ilyen módon sokkal több anyag érkezik részére, mint valamikor a burmai úton keresztül. Az angolszász segílyvel azonban Kína nincs megelégedve. Csankaisek kijelentette, hogy az a segíly, ami így hazájába érkezik, az nevétségesen kevés. Az utak hiánya miatt nem is lehet ezen változtatni.

Amióta a nemzeti Kína hadbalépett, Japán helyzete megerősödött. Kína fedezi japán hátát és ezzel értékesen hozzájárul a japán győzelemhez. A nemzeti Kínában már a háboru kitörése

idején mozgósítottak. Ez a mozgósítás lehetővé teszi, hogy japán visszavonja csapatait bizonyos területekről.

NÉGYSZERESÉRE NOVEKEDETT AMERIKA HÁBORUS KIADÁSA

Amszterdam, január 16.

A Német Távirati Iroda jelenti: Az Egyesült Amerikai Államok hadikiadása a múlt évvel szemben négyszeresre növekedett. 1941-ben a hadikiadás 13,895 millió dollár volt naponta, 1942-ben 52,406 millió dollár, míg ma már 160 millió dollár a napi kiadás.

Dermesztő hidegben, hóvihárban és jégesőben folynak a támadások keleten

Berlin, január 16.

Az Interimf jelentése szerint a keleti arcvonalon dermesztő hidegben óriási hóviharakban

és jégesőben is tovább folynak a bolsevista támadások a német és szövetséges állások ellen. A küzdelmek során a szovjet óriási veszteségeket szenved és sehöl sem ér el jelentős sikert.

A keleti front középső szakaszán, az Ilmen vidékén a szovjet nagy erővel végrehajtott

támadásai nem jártak sikerrel. A harcokba a német repülőgépek is beavatkoztak és elkeseredett küzdelem után 47 repülőgépet lelőttek. Ezzel 155-re emelkedett az utóbbi négy nap alatt lelőtt szovjet repülőgépek száma.

BEDAUX-OT SZABADLÁBRA HELYEZTÉK

Róma, január 16.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Madridi értesülés szerint Bedaux-ot szabadlábúra helyezték.

Egyes körökben azt hiszik, hogy Bedaux letartóztatása azért következett be, mert a nagyiparos szoros összeköttetésben állott Vichyvel. Más felfogás szerint viszont a letartóztatást a francia disszidensek hajtották végre, minthogy Bedaux a Foreign Office-val ált összeköttetésben.

HADIZÓNÁNAK NYILVÁNITJÁK AZT A TERÜLETET, AMELYEN AZ OLASZ FŐHADISZÁLLÁS TARTÓZKODIK

Róma, január 16.

A Bud. Tud. jelenti: Az olasz király és császár, valamint Mussolini rendelete értelmében hadizónává nyilvánítják azt a területet, amelyen a főhadiszállás tartózkodik.

A Szovjet sohasem lesz képes visszahódítani a németek által elfoglalt területeket

Berlin, január 16.

A Német Távirati Iroda közli egy angol katonai szakértő cikkét, amelyben az a keleti arcvonalon folyó nagy harcokról írt. A cikkíró szerint a Szovjet sohasem lesz

képes visszahódítani a németek által elfoglalt területeket, s nem fogja sohasem tudni veszélyeztetni Németországot. A téli offenzíva nem elegendő a győzelemhez. Döntő jelentőségű eredményeket a harcok során

TURUL FILMSZÍNHÁZ

TELEFON: 328

PÉNTEK-VASARNAP

Mulló bilincsek

FŐSZEREPBEN:

HELENA KARA, TUULIKKI
PAANANEN, UUNO LAKSO.

Pótműsor: magyar és olasz híradók.

nem tudnak a bolsevisták elérni. A németek kezükben tartják a gazdaságilag fontos területek nagy részét. Az elmúlt esztendőben Ukrajnában jó volt a termés. A németek elérték azt is, hogy akadályozzák a szovjet olajszállításait. A téli offenzíva sokkal költségesebb a szovjet, mint a tengely részére. A tengely offenzívája az angol szigetország ellen sem állt le teljesen mert a tengeralttjárók ellen az angolszászok nem tudnak védekezni. Ha a szovjet fokozza a téli offenzívát, írja a katonai szakértő, akkor ez csak más katonai erő hátrányára történhetik.

Súlyos élelmiszer gondokkal küzd a Szovjet

Róma, január 16.

A Stampa című olasz lap hosszú cikkben foglalkozik a Szovjet helyzetével és azt írja, hogy a bolsevisták a Terek folyó környékének és Ukrajnáknak elvesztése után súlyos élelmiszerhiányokkal küzdenek. Különösen súlyosan érintette a Szovjetet Sztalin rendelete, amelynek értelmében erről a vidékről 20 millió embert áttelepítettek a Volga területére. A Kreml segítséget sárgat az angolszászoktól, de azoknak maguknak is súlyos gondot okoz az élelmiszerek pótlása.

A Szovjet közeledik a kimerüléshez, írja a lap. Ezzel magyarázható a most megindított nagy offenzíva is.

Meg akarták gyilkolni Vargas brazil elnököt

Buenos Aires, január 16.

Montevideoból érkező jelentések szerint egy összeesküvő csoport fogságba akarta ejteni Vargas brazil köztársasági elnököt. A hír szerint valószínű, hogy az elnököt az összeesküvők meg akarták gyilkolni. Braziliában számos letartóztatás történt.

Több mint ezer halottja van Rangoon bombázásának

Tokió, január 16.

A Német Távirati Iroda tokiói jelentése szerint a december 20-i angol légitámadásnak Rangoon ellen több mint ezer halottja van. A halottak nagyrésze gyermek, asszony és aggyastyán. Egy mecsetet az ellenség bombája teljesen felrobbantott. Az ellenséges repülőgépek a bombázás után végigpuskálták a lakosnegyedeket. Ez a támadás céltudatos volt, mert az angolok nagyon jól ismerik Rangoont.

A HINDUK NEM AKARNAK ANGLIÁÉRT HARCOLNI

Indiából érkező jelentések szerint a hinduk nem mutatnak nagy hajlandóságot, hogy Angliáért verekedjenek.

Az angolok, szigorú intézkedéseket hajtottak végre Indiában, hogy meggátolják a hindu katonák közönségét. Azt is meg akarják akadályozni, hogy a hinduk megadják magukat és ezért még fehér kendőket is elszedték.

A NEMZETI SZOCIALIZMUS LIPPEI GYŐZELMÉNEK ÉVFORDULÓJA

Berlinből jelentik: A nemzeti szocializmus lippei győzelmének tízéves évfordulója alkalmából nagy ünnepeket rendeztek, amelyen megjelent Frick dr. birodalmi miniszter is. A miniszter beszéde során kijelentette, hogy Németország most ugyanazokkal az ellenségeivel küzd, mint tíz esztendővel ezelőtt, s bizonyos, hogy ebben a harcban győzedelmeskedni fog.

A Führer az elmúlt tíz év alatt óriási munkát végzett, folytatta beszédét a birodalmi miniszter. Visszaszerezte Németország részére az elrabolt területeket és megszerezte Németországnak az életteret. Az a hit és lelkesedés, ami győzelemre vitte a nemzeti szocializmust, győzelemre viszi a német katonákat is, fejezte be beszédét Frick miniszter.

MINISZTERTANÁCS VICHYBEN

Vichy, január 16.

A Német Távirati Iroda jelenti: Petain marsall elnöklésével a francia kormány most tartotta meg szokásos heti minisztertanácsát. A minisztertanácson Laval beszámolt a németekkel folytatott megbeszéléseiről. A minisztertanácson ezen kívül még katonai és gazdasági kérdéseket tárgyaltak.

LAVAL FELFÜGGESZTETTE A LYONI TANÁCS MŰKÖDÉSÉT

Vichy, január 16.

Laval francia miniszterelnök felfüggesztette a lyoni városi tanács működését.

TIZENEGY AMERIKAI REPULÓGÉP SZÁLLT LE PORTUGÁLIÁBAN

Lisszabon, január 16.

A Német Távirati Iroda jelenti: Portugáliában a Sacaven repülőtérén 11 amerikai repülőgép kényszerleszállást hajtott végre. A repülőgépek üzemenyahiány miatt voltak kénytelenek leszállni. A gépeket egy amerikai bombázó vezette a repülőtérre. A bombázó tovább repült, a leszállt gépek 33 főnyi legénységét internálták a portugálok.

NEM KAPTA KEGYELMET A HAZA- ÁRULÓ SVÁJCI TISZTEK

Bern, január 16.

(Német TI) A szövetségtanács kegyelmi bizottsága, mint a svájci rádió jelenti, visszautasította annak a három svájci katonatisztnak ke-

Imakönyv helyett szappan volt a csomagban

A zombori törvényszék uzoratanácsa folytatta a szappanüzérek ügyében a főtárgyalást

A zombori törvényszék uzoratanácsa Brommer Odön tanácselnök vezetésével folytatta szombaton a szappanüzérkedők bűnyüének tárgyalását. Mint jelentették tegnapi számunkban, a pénteki folytatólagos főtárgyaláson a tanácselnök ismertette a bűnyü adatait, majd kihallgatta a vádlottakat.

Szombaton délelőtt folytatták az érdekes ügy tárgyalását. A szombati nap folyamán a mézárásokat hallgatták ki, akik ellen az volt a vád, hogy zsiradék hulladékot és faggyút adtak el Kleinnek, aki ebből szappant készített.

A csendőrnnyomozó előtt a mézárások azt állították, hogy a zsiradék hulladékot Klein vette tőlük, a tárgyaláson kijelentették, hogy a zsiradék hulladékot és a faggyút Egyed Pál vette tőlük. A tanuvallomások után a bíróság megállapította, hogy Egyednek volt jogositványa zsiradék hulladék és faggyúvásárlására.

Felolvasták ezután Argyényi dr. szakértő vallomását, amely szerint a zsiradék hulladék ára csak Ujvidéken volt megállapítva. Kihallgatta a bíróság Kovács Pál rendőrt, majd azt a két csendőrnnyomozót, akik Kantner lakásán házkutatást tartottak és megtalálták az elrejtett két láda szappant. Kantner ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy a füstölőben tartotta a két ládát, mert az még jugoszláv áru és raktárában nem tudta elhelyezni.

Az egyik vádlott védője azt indítványozza, hogy a bíróság hallgasson ki szappanszakértőt annak a megállapítására, hogy a szappan milyen minőségű volt. A bíróság hosszas tanácskozás után elrendeli a szappanszakértő kihallgatását. Közben a lefoglalt szappant bemutatják a

vádlottaknak. Klein kijelenti, hogy lehet, miszerint a bemutatott szappant árusította. A szappan Melton feliratu. Ő is gyártott ilyen szappant, de azt nem állithatja, hogy ez volt az, amelyet áru-ba bocsájtott.

Barkán Salamon a lefoglalt szappanban határozottan felismerte azt a szappant, amelyet Jeklinek adott el. Bergl is emlékezett a szappanra, Lichtig Ferenc, Künstler Miklós és Poniczki Vladimírné kijelentik, hogy az a szappan, amely forgalomba került Klein által, szintén Melton feliratu volt.

Künstler szabadkai bórkereskedő érdekes vallomást tett. Elmondta, hogy a múlt évben egy csomagot kapott postán.

A csomagra rá volt írva, hogy imakönyvet tartalmaz.

Ő nem fogadta el, mert nem volt szüksége imakönyvre. Később megsem győződhetett arról, hogy mi van a küldeményben, mert közben le-tartóztatták. Valószínűnek tartja, hogy nem imakönyv, hanem szappan volt benne.

Ezután Pavlov Sebő szappanszakértőt hallgatta ki a bíróság. Vallomása során elmondta, hogy a zsiradék hulladékot annakidején ő is 2,80—3,30 pengőért vásárolta kilogramonként, mert ennek nem volt maximálva az ára. Emlékszik arra, hogy Egyed bizonyos volt és hogy a zsiradék gyűjtő és elosztó központtól felhatalmazták zsiradék hulladék vásárlására. Ezt a levelet fel is olvassák a bíróság előtt.

Ezután Rónai Balázs szappanszakértőt hallgatta ki a bíróság. A tárgyalás lapzártakor még tart.

gyelmi kérvényét, akiket az egyik hadosztály-bíróság halálraítélte. A szövetségtanács és a nemzeti tanács hétfőn titkos ülésben fog végső fokon dönteni a három elítélt tiszt sorsáról. (MTI)

megnöveljék Nahasz pasa politikai és gazdasági jogait. Ezenkívül korlátozni fogják a sajtónak azt a jogát, hogy beszámolót közzöljön a parlamenti ülésekről. Az ellenzék heves támadásra készül Nahasz pasa hatalmának állandó növelése miatt. (MTI)

Zavargások Irán fővárosában

Amerikai tiszt vette át a rendőrség parancsnokságát — Az angolok a parlament feloszlását sürgetik

A Stefani iroda teheráni jelentést közöl, amely szerint Irán fővárosában nagy zavargások vannak. A rendőrség vezetését egy amerikai tiszt vette át. A helyzet nagyon komoly az egész országban. Erre nemcsak a lakosság nélkülözése ad alkalmat, de a politikai helyzet is

feszültté teszi a viszonyt. Iránban 350 nacionalistát őrizetbe vettek. Az iskolák és egyetemek egy részét bezárták. Az angolok lépéseket tettek a sahnál a parlament feloszlátása érdekében.

GIRAUD AMERIKÁBA UTAZIK

Buenos Aires, január 16.

A Német Távirati Iroda jelentése szerint Armour, az USA nagykövete kijelentette, hogy Washingtonban fogadják majd Giraud tábornokot. Mint ismeretes Giraud a közeljövőben Amerikába utazik és tárgyalásokat folytat a washingtoni kormánnyal is.

ELSULLYEDT EGY ANGOL ROMBOLO

A Német Távirati Iroda angol hírszolgálat nyomán jelenti, hogy a Partridge nevű angol romboló elsüllyedt.

A CSEH ORTODOX PRAVOSZLÁV EGY- HÁZAT TOROLTÉK AZ ELISMERT FELE- KEZETEK SORÁBÓL

Prága, január 16.

(Magyar Távirati Iroda) A pénteki prágai lapok jelentése szerint a cseh-morva védnökség hivatalos lapjának ez év január 12-i számában rendelet jelent meg, amellyel a cseh ortodox pravoszláv egyházat törölték az államilag elismert felekezetek sorából. Mint ismeretes, a pra-

voszláv egyházat a birodalmi védnök 1942 december 18-án kelt rendeletével feloszlatta és vagyona az állam javára elkobozta.

RAZZIA MARSEILLEBEN

Vichy, január 16.

A marseillei rendőrség szerda óta hatalmas aranyu razziaát folytat a földközítengeri francia kikötőváros gonosztevői ellen. A francia rendőrség feje, René Bosquet, Marseillebe utazott és átvette a rendőrség munkájának irányítását. Erős rendőrsztagok kutatják át az egyes városnegyedeket, különösen a kikötő melletti utcákat és nagyszámban fogják össze a bizonytalan elemeket.

EGYIPTOMBAN ROVIDESEN MEGSZIGORITJÁK AZ OSTROMÁLLAPOTOT

Ankara, január 16.

(Stefani) Kairói politikai körökben megerősítik azt a hírt, hogy már a legközelebbi jövőben megszigorítják az ostromállapot rendelkezéseit. Több rendeletet készítenek elő, amelyeknek az a céljuk, hogy még nagyobb mértékben

Német tengeralattjáró az Atlanti óceánon

A szovjet-közigazgatás arca a szovjetsajtó tükrében

A Szovjet állandóan büszkeséggel hangoztatja, hogy a mindenki által annyira gyűlölt osztályuralmat teljességgel kiirtotta és helyébe megteremtette az osztály nélküli államot. Ezzel szemben a nyers valóság az, hogy a világon sehol sincs olyan szembetűnő ellentét a minden jóban bővelkedő kiváltságos réteg és a legembertelenebb életet élő, szinte állati sorban tengődő szegény páriák között. Egyik legszembetűnőbb bizonyítéka ennek a szovjet-közigazgatás óriási mértékben felduzzasztott apparátusa. Megszámíthatatlan állást, hivatalt és egyéb bürokratikusan helyet teremtettek csak azért, hogy a kiváltságosok számára jogcímet teremtsenek a husosfazék körüli biztos elhelyezkedésre.

Ez a helyzet különösen a gazdasági életben mutatkozik meg a maga legvaskosabb valóságában és itt is legszembetűnőbben a mezőgazdasági élet terén. A lélek nélküli bürokrácia ugyanis ott bosszulja meg magát legjobban, ahol a legnagyobb felelősség-tudatra és lelkiismeretességre van szükség. Hogy azonban a meddő bölcsekedés vádját elkerüljük, a mindenki számára hozzáférhető régebbi szovjet-sajtót idézzük, amely nem szűnik meg leplezetlenül panaszkodni e felett az állapot felett.

A „Pravda” így ír 1938. július 8-án: „Az időjárás a Rayon-féle mezőgazdasági közigazgatási kabinet terveit halomra döntötte. Jólehet a gabonatermés már július 5-én mindenütt beérett, még mindig nem kezdték meg az aratást, mert a Rayon-féle előírások szerint az aratást csak július 12-én kell megkezdeni.” Ugyanezen év október 1-én pedig a következő karakterisztikus sorokban ecseteli a szovjet-bürokratizmust: Eltekintve attól, hogy az előjárók újabb csoportokat vezényeltek ki a cséplés befejezésére, végeredményében még mindig történtek reális intézkedések. Az eddigi intézkedések pedig egytől-egytől annyira bürokratikus szelleműek, hogy a termelést inkább akadályozzák, mint elősegítik. Ebben a tekintetben nagyon jellemző a Rayon Togul tevékenysége. A párt kerületi komitéjának teljhatalmu megbizottja, Patrusov elvtárs és titkára Tojurszki elvtárs úgy döntöttek, hogy a Rayon meglévő szervezete hiányos. Ezért kineveztek önmagukat az összes megbizottak legfőbb tanácsának és a többi megbizottakat rangsorolták. Az első hely a falu-tanács megbizottját illeti, az összes többi megbizottak alá tartoznak. A második hely a kolhoz megbizotté. Alája tartoznak a harmadik helyet betöltő megbizottól lefelé az összes többi megbizottak. A legfőbb Rayon-tanács egy behívja a falutanácsot és megbizottját, ezek az ülés után hazatérnek falujukba, ott a megbizott egybehívja az alája tartozó tanácsot és megbizottját, ez ismét az alája tartozókat és így tovább...”

De épily jellemzőek a „Pravda” 1935. nov. 21-i sorai: „Orenburgban három kolhoz számára kellett a munkaterveket előkészíteni. A terv elkészítésével megbizott hivatalnokok azonban a kolhozok viszonyaival egyáltalában nem voltak tisztában. Hosszas tanácskozások után megegyeztek abban, hogy a kolhozok számára 5000 hektár téli gabonával való bevetését teszik kötelezővé. Később aztán kiderült, hogy a kolhozoknak összesen 450 hektár állott rendelkezésére, mint bevethető terület.”

Az „Izvesztija” 1941. április 9-i számában nagy vezető cikkben világít rá a közigazgatás haszontalan óriási költségeire. Elrettentő példaként hozza fel, hogy három különböző kolhozban a közigazgatás költségei az összes költségek 23%, 22% illetve 27%-át tették. Figyelemreméltó közleményt olvashatunk azonban a „Pravda” 1941. április 7-i számában is, amely szerint egy kisebb kolhozban a kovácsok vezetője még egy kovácsot vett maga mellé „segítő-társnak”, a méhészek vezetője szintén, ugyanígy a kolhozok „elnöke” elnökhelyett és ha ülést tartanak, jelen van a tanács három könyve-

lője, három pénztárosa, két táborgondozónője, három pénztárosa, két táborgondnok stb.

Az 1939. évi tavaszi megrendelések készítését a »Szocialisztiszkoje Szemledelije» szintén a bürokratizmus rovására írja: »Omszk kerületben, ahol az idej teremtés a tavalyihoz képest jóval kevesebb volt, a traktor-park rossz javítási lehetőségeinek következménye tragikus módon érezhető. Mintegy 600 traktor áll radiátor nélkül, amelyek a tél folyamán tönkre mentek». A »Pravda» viszont arról ad hírt, hogy a 152 traktorjavító állomás közül mindössze 9 végezte el munkáit.

Végül, mint legutalóbb esetet közöljük a »Szocialisztiszkoje Szemledelije» 1939.

„ENNEK AZ EMBERI HARCNAK EGYETLEN EREDMÉNYES FEGYVERE VAN: A JÓ SZIVVEL ADOTT FILLÉREK ÉS PENGÖK TÖMEGE.”
BIZONYITSUK ÁLDOZATKÉSZSÉGUNKET ÉS MAGYARSÁGUNKAT AZZAL, HOGY MINDEN FELESLEGES FILLÉRT A HONVÉDEK CSALÁDJAINAK JUTTA-TUNK.

Arabmentes Palesztinát szeretne a világ zsidósága

Az „Amerikai Cionista Szervezet” napokban lezajlott filadelfiai gyűlésén többek közt felszólalt a Cionista Világszövetség elnöke, bizonyos Chaim Weismann is, aki azt állította, hogy a háború győzelmes befejezése után azonnal felállítják az arabmentes Palesztinát. Ha ez a terv tényleg sikerül, akkor beteljesedett a közelmúlt zsidó uttoróinak Leon Pinsker-nek és Achad Haam-nak vágyálma és megvalósul Theodor Herzl a „cionizmus atyjának” zsidó állama. Ez a gettókból rejlő ezrek és Juda legbaloldalibb politikusaiknak győzelmét jelentené. A nemzsidók pedig úgy a győztes, mint a vesztes államokban a zsidó világhatalom igájába kerülnek. Nem szabad tehát egy fölényes kémelegyintéssel elintéznünk ezt az északamerikai gyűlést, amelyen a radikális zsidóság nyíltan hirdette az arabok kipusztítását Palesztinában.

Hogy a szívós kitartással folytatott zsidó előnyomulást és a cionizmus örök aktualitását jobban megértsük, idézzük emlékezetünkbe ennek a mozgalomnak egy-két fordulóját. Amikor a 19. század kezdetén az emancipáció kiengedte a zsidókat a gettókból és állampolgárságot jutott nekik a legtöbb európai országban, úgy látszott, hogy a világhatalom álma szertefoszlott. Amíg ugyanis az orthodox zsidóság még szorosabban a Talmud és Tóra árnyékába húzódott, a neológ és asszimilált zsidóság egyre inkább szétforgácsolódott. Ezt a bomlási folyamatot állította meg Leon Pinsker, az odesszai zsidó orvos 40 oldalas kiáltványa, amelyet 1882-ben „Antiemancipáció, intő szózat a zsidó néphez” címen adott ki. Ebben már ajánlotta a visszavándorlást Palesztinába. Hatása alatt alapították lelkes cionbarátok a „Chowewe Zion” mozgalmat, vándoroltak ki Palesztinába és létesítették az első zsidó telepeket. A zsidó Rothschild család milliókat áldozott a mozgalom támogatására.

Közben Achad Haam („Egy a népből”) illetve Aser Ginzberg héber nyelvű írásai új irányba terelték a lelkesedést. Most már a világhatalom került előtérbe. Palesztina csak szellemi középpontja legyen ennek a zsidó új világnak. Achad Haam „szellemi cionizmust” követelt, vagyis a pénzügyi hatalom megszervezése után a nemzsidó tömegek elzsidósítását. De minthogy ez a terv tulságosan elárulta a zsidóság világ-céljait, inkább a Theodor Herzl-féle cionista eszmét terjesztették a közvéleményben. Herzl már 1896-ban közzétette „A zsidó állam” című füzetét. 1897-ben ült össze az Első Cionista Kongresszus Bázelen. Juda ezentúl mint egy „nemzet” lép fel a történelemben, saját álma-

április 21-i számából az alábbi »kedves» történetkét: A Pobeda Kommunizma kolhoz első brigádja, Plotavszki Rayon, már ötödik napja foglalkozik a vetés előkészítésével. Ennek ellenére egyetlen hektár sincs még bevetve.

— Mikor fogja elvtárs a vetést megkezdeni, kérdezte munkatársunk.

Az elvtárs végigtekintett a szántóföldön, amelynek kiszáradt felületéről hatalmas porfelhőket korbácsol fel a szél.

— Akkor fogjuk kezdeni, amikor parancsot kapunk rál!

— Mire parancsot?

— Hát a kerületi vetési közigazgatási bizottság parancsát!

— De hiszen az 400 kilométer távolságra van az elvtársak kolhozától, nem is tudhatja, hogy itt már eljött a vetés ideje. Az elvtárs megvonogatta vállát.

— Igaz, talán mégis jó volna a vetés megkezdeni. (St)

követel magának, amit a Balfour-nyilatkozat 1917 szeptember 2-án meg is ígér neki.

Ezalatt Achad Haam követői magukhoz kapartották a nemzsidó államok gazdasági életének vezetését, ezen keresztül a népek fölötti hatalmat. Kevesen tudják, hogy a Népszövetség 1929-ben elismerte a világzsidóság „Jewish Agency” néven működő kormányát, amelynek elnöke Chaim Weizmann most már nyíltan követeli a zsidóságnak egész Palesztinát, ahonnan minden arabot ki kell űzni. A Londonban idén október 8—11 között tanácskozó Zsidó Világkongresszus szintén ugyanezeket a célokat tűzte ki maga elé és az egész földkerekség zsidóságát saját fennhatósága alá helyezte. Bár egyelőre homály fedi a kongresszus egyéb ügyeit, hamarosan le fog hullni a lepel Juda üzelmeiről.

Annyit máris megjegyezhetünk, hogy az arabok ősrégi földje nem kerülhet a zsidók kezére és egyáltalán az összes világtervet meg kell semmisítenünk. A tengelyhatalmak győztes csapatai gondoskodnak majd a zsidóság bajainak orvoslásáról is. (TEK)

Hetilapok a németországi külföldi munkások részére

A németországi üzemek több millió külföldi munkást foglalkoztatnak akiknek számára eddig 35 hetilap van forgalomban. Az újságok a külföldi munkások anyanyelvén jelennek meg, minden újságárusnál kaphatók és hűdát képeznek a Birodalom és a haza között. Az egyes újságok a következőképpen oszlanak meg. Az olaszok számára az »Il Camerata» a flamandok részére a »De Vlaamsche Post» a vallonok számára a »L Effort Wallon» a hollandoknak a »Van Honk» a franciáknak a »Le Pont» a spanyoloknak az »Enlance» című újság jelenik meg. A keleti területek munkásai számára a »Holos» az ukránok számára pedig az »Ukraine» című újság jelenik meg. Ezen felsorolt újságokon kívül egy magyar nyelvű újság létesítésén is dolgoznak. Ujabbban bolgár, szlovák, cseh, lengyel, horvát nyelvű újságok is megjelennek. A hetilapok száma állandóan emelkedik és egyre több nemzet nyelvén újabb újságok jelennek meg. Ezen hetilapokon kívül 17 illusztrált folyóirat jelenik meg 7 munkások szórakoztatása céljából.

A hadbavonultak hozzátartozóinak segélyezésére indított gyűjtésben az összes DMKSz szervezetek részvesznek

A Főméltóságú Asszony ismeretes felhívására január 17-től február 7-ig hazánk egész területén, tehát a Délvidéken is nagy szabású gyűjtés indul, amelynek célja, hogy a hadbavonultak itthonmaradt hozzátartozóinak ellátását és megélhetését teljesen biztosítsák és fronton küzdő Honvédeinket mentesítsék a hozzátartozók sorsa miatti aggodalomtól.

A Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség vezetősége körlevélben hívta fel

nagy számú szervezeteit, hogy a gyűjtési akcióban tevékenyen működjenek közre és a gyűjtés minél nagyobb eredményével is segítsék a biztos győzelem mielőbbi kivívását. A DMKSz szervezetek az összes előadásokon, tanfolyamokon, kulturestéken, gyűléseken, tagösszejöveteleken és az egyévi helyiségekben is ismételt felhívják a tagok figyelmét a gyűjtési akció támogatására és a munkában maguknak is részt kérnek.

Sürgősen kössék meg a gazdák a szerződéseket az ipari növény- termelésre

Az ipari növények kötelező termesztéséről szóló kormányrendelet különféle kedvezményeket, mint kölcsönvetőmag, termelési előleg, műtrágya stb. biztosít azoknak a gazdáknak, akik termelési szerződéssel termelik az ipari növényeket. Ennek ellenére sok gazda még nem kötött termelési szerződést és ezáltal kockáztatja azt, hogy a kedvezményektől elesik.

A földművelésügyi kormány nyomtatékosan felhívja a gazdák figyelmét arra, hogy a gazdák által vetőmagigénylésre vonatkozóan szeptemberben tett kötelező bejelentés csupán a földművelésügyi kormány tájékoztatására szolgált, hogy mely vidékeken milyen és milyen mennyiségű ipari növényvetőmagra lesz szükség, hogy így kellő időben lehessen a vetőmagot vidéki raktárakban elhelyezni és ezáltal a vetőmagok idejében történő szétosztását biztosítani. A gazdák által tett bejelentés tehát a szerződés-

kötést nem pótolja. Azok a gazdák, akik termelési szerződést nem kötnek, kölcsönvetőmagra nem tarthatnak igényt, hanem az ipari növények vetőmagját maguknak kell a Futurától megvásárolniuk.

A földművelésügyi miniszter a közellátásügyi miniszterrel egyetértőleg a gazdaközönség tudomására hozza, hogy a folyó évi ipari (olajos, rostos, cukorrépa, dohány) növények kötelező termesztésére kiadott rendelkezéseket a folyó évi terménybeszolgáltatásra vonatkozóan rövidesen kiadandó rendelet nem változtatja meg.

A gazdaközönség tehát mielőbb kössön az ipari növényekre termelési szerződéseket. A termelési szerződés alapján termelt és beszolgáltatott ipari növényeket az általános beszolgáltatási kötelezettségbe be fogják számítani.

Felemelt mennyiségben kapnak az idén zab- és sörárpavetőmagot a termelők

Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter a mezőgazdaságfejlesztési munkatervnek megfelelően az elmúlt évek kereteit jóval meghaladó mennyiségű eredeti nemesített és utántermesztett zab- és sörárpavetőmag kiosztását rendelte el. Az akcióban mintegy 381 vagon zab- és 272 vagon sörárpavetőmag kerül kiosztásra. Eredeti nemesített vetőmagot az állami akcióban csak továbbszaporításra vállalkozó nagyobb gazdaságok kaphatnak. Ezért a vetőmagért a kormány hatóságilag megállapított alapárát és a mázsánként 12 pengő nemesítési felárát a felét, vagyis hat pengőt kell fizetni az átvevő gazdáknak. A felár másik felét a vasúti szállítás a kincstár és adminisztrációs költségekkel együtt, a kincstár viseli. Az igénylést eredeti nemesített vetőmagnál közvetlenül a m. kir. Növénytermelési Hivatalnál (Budapest, IV. Horthy István körút 2.) kell bejelenteni.

Utántermesztett zab- és sörárpavetőmagnál

az igénylést a 100 kat. holdon aluli gazdák az illetékes vármegyei gazdasági felügyelőségnek, a 100 kat. holdon felüli gazdák pedig közvetlenül a m. kir. Növénytermelési Hivatalnál jelenthetik be. Az utántermesztett vetőmagért az alapár felül a nyolc pengő szaporítói felárnak a felét vagyis mázsánként négy pengőt kell az igénylőnek megfizetnie. A felár másik felét és a vasúti szállítási, valamint adminisztrációs-költséget itt is a kincstár vállalja.

A minőségi vetőmagakció keretében elsősorban csak azok a gazdák kaphatnak vetőmagot, akik ugyan olyan mennyiségű szokványzabot, illetve árpát előzetesen a Hombárhoz beszolgáltatnak és ezt igazolják. Enélkül az akcióban csak azok a gazdák juthatnak vetőmaghoz, akik községi előjárásági bizonyítvánnyal igazolják, hogy vetőmag nem hagyatott vissza részükre.

Hogyan hajtják végre a tejrendeletet a vidéki törvényhatóságok területén

A közellátási miniszter körrendelete az alispánokhoz

A közellátásügyi miniszter körrendeletet adott ki a törvényhatóságok első tisztviselőjéhez a legújabbban megjelent tejrendelet végrehajtása körül követhető eljárás gyakorlati végrehajtásáról.

A körrendelet mindenekelőtt megállapítja, hogy a termelő tejszállítási kötelezettségének folyamatosan és a tejtermelés ter-

mészetének megfelelően, aránylagosan tartozik eleget tenni, annál is inkább, mert a rendelet keretein belül biztosított eladási jogát csak a beszolgáltatandó mennyiségén felül termelt tejjel vagy tejtermékekkel gyakorolhatja. Ezért a községi előjárásági tejszállítást már évközben is ellenőrizheti. A rendszeres fejés és igazás, valamint a te-

hén fajtájának megállapítása tárgyában kérelem vagy panasz esetén a községi előjárás haladéktalanul köteles érintkezésbe lépni az illetékes gazdasági felügyelőséggel. Rendszeres fejés akkor állapítható meg, ha a tehenet egy naptári éven belül legalább 90 napon át fejtik. A tejjelátásra igényjogosultság csak a következőknek állapítható meg: terhes anyák, a terhesség negyedik hónapjától a szülésig napi 0.7 liter fejadaggal, csecsemők és kisgyermek hármas életheirig napi 0.7 liter fejadaggal, gyermekek 3 éves kortól 14 éves korukig napi 0.3 liter fejadaggal, végül a táplálásra feltétlenül rászoruló betegek és magas koru személyek napi 0.3 liter fejadaggal. A beszolgáltatandó tej mennyiségbe a termelő éves cselédei után, ha azok három vagy több gyermekesek, 2 liter, több családos vagy nőtlen cselédei és gazdasági munkásai után 1 liter, sommás munkásai után legfeljebb fél liter tejet szabad beszámítani, de csak abban az esetben, ha a szaporítás a munkaadó gazdát a tej kiszolgáltatására kötelezi. A községi előjárás a termelő bejelentésének vizsgálata vagy ellenőrzése során a hatósági állatorvos közreműködését igénybe veheti. Tej helyett tejfel vagy vaj beszolgáltatása csak akkor engedhető meg, ha a tejszállítás lehetetlen, vagy aránytalanul költséges. Lehetetlenülést okoz például árvíz, hófúvás, járhatatlan út, ha az akadály előre láthatóan 60 napig le nem küzdhető. A tej helyett szállítható vajnak különként legfeljebb 80 deka, a tejfelnek pedig tartalmaznia. Ott, ahol több tejiparos van, elsősorban a tejet feldolgozó üzemtől kell igénybe venni a szükséges tejmennyiséget és csak másodsorban a fogyasztási tejet szállító üzemtől.

Kedvezményes áron kaphatnak mezőgazdasági gépeket a gazdák

A földművelésügyi miniszter a mezőgazdaságfejlesztő törvényben kapott felhatalmazás alapján a gazdák talajművelési és vetési munkájának előmozdítása érdekében kedvezményes áru mezőgazdasági gépeket juttat a gazdáknak. Vontatókat (traktorokat) elsősorban gazdasági gépszövetkezetek, gazdakörök, vagy más gazdasági szervezetek igényelhetnek. Vetőgépeknél és fogatos talajművelő eszközöknél ugyancsak a fenti gazdasági szervezetek részesülnek előnyben. Az ilyen közületek igénylésénél a gépek vételárának 25-50 százalékát állami támogatásként a földművelésügyi minisztérium vállalja. A vételár fennmaradó részét az igénylő köteles előre megfizetni. Az egyes gazdák részére történő juttatásnál a vetőgépek és fogatos talajművelő eszközök árának legfeljebb 25 százalékát viseli a földművelésügyi tárca. Az igényléseket a területileg illetékes mezőgazdasági kamarához kell benyújtani.

A zombori munkapiac helyzete Munkát keres 59, munkát kaphat 54 munkás

A m. kir. állami munkaközvetítő hivatal zombori kirendeltségének szombati jelentése szerint Zomborban munkát keres 59, munkát kaphat 54 munkás.

MUNKÁT KAPHAT:

Férfi: 1 komenciós kertész, 2 mezőgazdasági cseléd, 5 idomszerész, 5 vasztergályos, 2 komenciós gépész-kovács, 5 vasipari gépmunkás, 5 géplakatos, 5 műszerész, 5 villanszerelő, 1 szolga, 1 kocsis.

Nő: 1 vendéglői konyhalány, 1 gyermeklány, 2 mindenés, 4 mindenés szakácsnő, 3 szobalány, 5 bejárónő.

Tanonc: 1 asztalos.

MUNKÁT KERES:

Férfi: 1 ispán, 1 kertész, 1 géplakatos, 1 gépkocsivezető, 1 gépész-kovács, 3 villanszerelő, 1 szabó, 1 könyvkötő, 1 sütő, 1 vegyész, 1 közműves, 1 ács, 1 szobafestő, 1 magántisztviselő, 4 mezőgazdasági cseléd, 5 napszámos, 2 szolga.

Nő: 1 éttermi szakácsnő, 3 gyári munkásnő, 1 házmesternő, 27 háztartási alkalmazott.

Hírek:

AZ OTI KORZETI ORVOSA: Felsőváros dr. Szabó Endre, Flórián utca 8., második és harmadik körzet orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. — **ÜGYELETES VÁROSI ORVOS:** Dr. Konisksek Ferenc, Szenteleky Kornél utca 12. Telefon: 331. — **ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR:** Aranyoroszlán, Szt. Háromság tér.

Hazaérkezett a honvédelmi miniszter. Budapestről jelentik: vitéz nagybacsoni Nagy Vilmos honvédelmi miniszter Berlinben tett látogatása után Potsdamba utazott, ahol megtekintette a katonai intézetet. Innen a honvédelmi miniszter hazautazott Budapestre.

A finn parlament alelnöke Budapestre Budapestre érkezett. Budapest nagy szeretettel fogadta a testvérmézet parlamentjének alelnökét.

Megválasztották a zombori Bunyevác Nőegylet tisztkarát. A zombori Bunyevác Nőegylet kebelében működő Jótékony Nőegylet most megtartott tisztújító ülésén a következő tisztkart választották meg: disz elnök dr. Cserta Péterné, elnök: Bosnyák Istvánné, alelnök: ifj. Firány Antalné és Sztrilich Imréné, titkárnő Józich Józsefné, jegyző: Firány Mária.

A »Bácskai magyarnótapályázat« döntőjében 14 nótá került. Tudósítónk jelenti: A »Bácskai magyarnótapályázat« selejtező bizottsága a beérkezett 167 pályamű közül 14-et tartott megfelelőnek és a következő jellegű nóták kerültek a döntőbe: »Dalolni jó, szép«, »Vadgalamb bugása«, »Farkas«, »Ilon a«, »Buzavirág«, »Reménykedő«, »Gondülő«, »E. J. 49«, »Zengjen a magyar dal ajkukon«, »Mindent vissza«, »H. M. J.«, »Anima«, »Cimbalom«, »Megtörtök«, »Bácska visszatért«. A végleges döntés a napokban fog megtörténni.

Súlyos szerencsétlenség ért egy fiatalasszonyt Csantavéren. Tudósítónk jelenti: Lénárt Károlyné átment egyik szomszédjához, hogy annak a padlásán megnézzék, hogyan füstölődik a kéményben a sertéshus, amikor a padlásról lejövet a fiatalasszony a létra legfőbb fokára lépett, a létra kicsúszott és a szerencsétlen asszony a magas épület padlásáról a létrával együtt lezuhant. Súlyos zúzódásokat szenvedett és mind a két lába eltörtött.

Nődivatszalonba munkakörrel rendelkező társat keresek. Iparigazolvány és berendezett szalon van. Jelentkezni minden délután. Cím a kiadóban.

Zsirral és szalonnával is foglalkozott a csantavéri bőrcsempész. Tudósítónk jelenti: Német István rőföskereskedő ellen, aki bőrt csempészett Zentára, újabb feljelentés érkezett. Eszerint Német a fekete piacon zsirral és szalonnával is üzérkedett. Ezirányban is eljárást indítottak ellene.

Ki tud róla? A jugoszláv hadjárat során 1941 április 14-én a volt jugoszláv 51. gyalogezred I. zászlóaljának 1. századbeli katonája Simonovits István 1911-beli Palon községi lakos, a Loznica és Banya Kovilyaca körüli harcokban eltűnt. Aki valamit tud róla értesítse Palona község előljáróságát.

Nem szabad bélelni a levélborítékot! Értesülésünk szerint a háborus anyagtakarékosság szempontjainak figyelembevételével a papírgyárak ezentúl csak béleletlen levélborítékot készítenek. Németországban már hónapokkal ezelőtt bevezették ezt az újítást. A papírmegtakarítási akcióval kapcsolatban, amelyet ilyen formában eddig még csak egy-két gyár vezetett be, állítólag rövidesen rendelet is készül.

Ditrói Csiby József hangversenye Zomborban. A Népművelési Bizottság rendszeríteni akarja Zomborban a kulturális előadásokat. Az első ilyen előadás Koréh Endre hangversenye volt. Január 20-án a város háza nagytermében ditrói Csiby József Zeneművészeti Főiskola tanára, az ismert zongoraművész vendégszerepel. A kiváló művész délvidéki származású, Szabadkáról származott Budapestre, s ma hazánk egyik zongora-fenomenjaként emlegetik. Hangversenye iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Ha munkaképtelensége, öregsége idejére önmagáról akar gondoskodni, kössön nyugdíjbiztosítást. Nyugdíjbiztosítási módzataink szerint bizonyos idő elmúltával, megrokkánásától kezdve haláláig rokkantsági nyugdíjat kap. Ez a rokkantsági nyugdíj annál nagyobb, minél tovább volt biztosítva. Ha épségben megéri a 65 éves kort, akkor feltétlenül megindul az öregségi nyugdíj. Az 1857-ben alapított legrégebbi **ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG** helybéli: Trefort utca 2. alatti főügynöksége készséggel ad felvilágosítást.

Amíg Ön alszik.

a DARMOL dolgozik. Éjjeli nyugalmát nem zavarja és mégis estétől reggelre jól és biztosan hat. Fájdalom nélkül hajl, könnyű és teljes ürülést idéz elő. Ezért kellemes hatása hashajtószer.

DARMOL

Betörés Ujvidéken. Kovács István ujvidéki lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy József uccai lakására ismeretlen tettesek behatoltak és körülbelül 800 pengő értékű ruhaneműt vittek el. A rendőrség megindította a nyomozást.

ZONGORÁT, pianót sűrűsen vennék, ár. évrámány közléssel. STOCKL, Budapest. Aréna ut 9. Telefon: 22-33-70. a-Fr

Leölték és kifosztották egy szabadkai ács mestert. Két ismeretlen férfi megtámadta a sötétben Gyulai József ács mestert, aki aznap a városi pénztárnál nagyobb pénzüsszeget vett fel a városnak végzett munka fejében. A támadók a nála lévő 400 pengőt és iratait elvették. Először leölték boxerrel, majd kifosztották. A rendőrség az utonállók kézrekerítésére minden intézkedést megtett.

DITRÓI CSIBY JÓZSEF zongoraestje január 20-án Zomborban.

A Magyar Csillag január 15-i számának szépirodalmi részében Illés Endre és Tamási Áron novelláit közli; Illyés Gyula Petőfiről irt verset, születése 120-ik évfordulóján. A szám öt új fiatal költőt mutat be: Gyarmathy Erzsébetet, Hegedüs Zoltánt, Károlyi Amyt, Létay Lajost és Zsigmond Edét. A tanulmányok sorában Németh László folytatja esszé-sorozatát a népi írókról; ezuttal Erdélyi József, Sinka István, Veres Péter, Darvas József, Nagy István, Féja Géza, Kodolányi János és Gulyás Pál művét méltatja. Veres Péter a nemrég meghalt nap-számosparaszt költőről, Nagy Imréről szólva, a mai magyar író nemzeti feladatát fejt ki. Keresztury Dezső Zaláról, a „lángeszű józanság földjéről” közli emlékeit. Gyergyai Albert Spítelerrel, a Nobel-díjas svájci íróval volt találkozását és beszélgetését írja meg. Schöpflin Aladár Hegedüs Lorántról rajzol portrét. Különös érdeklődésre tarthat számot. Illyés Gyulának „Egy elfeledett nagy előd, vagy a régalmazás iskolája” c. cikke. A gazdag Figyelőrovatban irodalmi, színházi, képzőművészeti és film-új-donságokról kapunk bírálatokat. A szám ára 2 P. Negyedévi előfizetés 11 P. Kiadóhivatal: Vilmos császár-ut 34.

Kázánrobbanás az ókéri kendergyárban. Az Ókér községben lévő Leopold kendergyárban felrobbant egy tülfütőt kazán. Mayer György 25 éves fűtő, valamint a kőzelen tartózkodó Biederman György 4 éves kisfiú meghalt, a szétrepülő darabok még két munkást életveszélyesen megsebesítettek. A munkásokat az ujvidéki kórházba vitték, kihallgatni még nem lehetett őket.

Makón beszél vasárnap Antal István. A Nemzeti Együttműködés Mozgalom vasárnap Makón vármegyei alakuló értekezletet tart. Ebből az alkalomból Antal István nemzetvédelmi miniszter vasárnap Makóra érkezik, résztvesz a város háza dísztermében megtartandó alakuló értekezleten és ismer-teti a mozgalom céljait.

A TEBE a hadbavonultak hozzátartozóiért. Budapestről jelentik: A TEBE félmillió pengőt adott a hadbavonultak hozzátartozóinak segélyezésére.

Rákóczi emlékest, Bácskossuthfalván. Tudósítónk jelenti: A DMKSz bácskossuthfalvai fiókja Rákóczi emlékestet rendezett. Az előadást Gyarmati Sándor beszéde nyitotta meg. Utána Buzás Laura tanítónő tartott előadást II. Rákóczi Ferencről. Zádory Juliska tanítónő kurucdalokat énekelt. Zongorán kísérte Otterbein Józsefné. A jólsikerült énekszám után Facsar Sándor tanító felolvasta Mikés leveleit. A műsor befejezéseképen a levante lányok és fiúk négy költeményt szavaltak.

A kovács és bográr iparosok Közszállítási Csoportot alakítottak Bácskossuthfalván. Tudósítónk jelenti: A bácskossuthfalvai Ipartestület keretében a kovács és bográr iparosok Közszállítási Csoportot alakítottak. Közszállítási csoportvezetőkkül Martolcsy Pál kovácsot és Tóth József bográrt választották meg, míg felügyelőbizottsági ellenőrökkül Kecskeméti Pál, Rózsa Sándor kovácsmestereket és Németh János, jds. Ador Lajos bográr mestereket választották meg. A Közszállítási csoport jegyzője Schumacher János ipartestületi jegyző.

Elfogták a betörőket, akik a MFTR titeli raktárát kirabolták. Még a múlt év decemberében nagyszámú betöréscs lopás történt Títelen. A vakmerő tettesek betörték a Magyar Folyam és Tengerhajózási Részvénytársaság raktárába is, ahonnan több mint 3000 pengő értékű ponyvát vittek el. A rendőrség széleskörű nyomozása eredményeképen letartóztatta a tetteseket, Popovics Dicsán, Babinszki György és felesége, Rieli János és Kozari Millán személyében. A tettesek a betöréseket beismerték, sőt az is kiderült, hogy csempészéssel is foglalkoztak. Az ügyészség fogházába szállították őket.

Károly román exkirály kabaréigazgató lett Mexikóban. Madridból jelentik: Mint az EFE hírszolgálati iroda Mexikó Cityből jelenti, Károly volt román király, akától Lupescunéval együtt megtagadták a beutazást az Egyesült Államokba, most Mexikó Cityben üzletelőkkel foglalkozik. Károly exkirály egy nemrégiben megnyitott luxus kabarét pénzel a mexikói fővárosban.

Martinique rádiója elnémult. Washingtonból jelentik: Martinique francia rádióadó állomása az Egyesült Államok kormányának felszólítására beszüntette működését. A nyugati féltekén a martiniquei rádióadó volt a vichi kormány utolsó még megmaradt szócsöve. Abban a hivatalos washingtoni jelentésben, amely beszámol a martiniquei rádióadóállomás üzemen kívül helyezésével, a francia rádió hírszolgálatát tengelybarátnak nevezi. Martinique leadását az utóbbi időben különösen a délamerikai államok hajlították előszeretettel.

KÖSZONETNYILVÁNÍTÁS

Mindazoknak, kik szeretett felejtetetlen gyermekünk, testvérünk, sógoronk és rokonunk

Kémenczy Piri

temetésén résztvettek, részvétükkel, valamint virágadományokkal a bennünket oly váratlanul ért, nagy fájdalmat enyhíteni igyekeztek, ezuttal mondunk hálás köszönetet.

Külön hálás köszönet a főispáni-, alispáni-, főorvosi- és az összes megyei tisztviselőknél.

Zombor, 1943. január 16-án.

A gyászoló család és rokonság.

A MAGYAR DALRÓL

Király László tanulmánya (Kolozsvár)

II.

Nézzük most a másik hirt, amely az Ujverbáson kiírt „bácskai” magyarnóta-szerző pályázatáról szól.

Mielőtt ennek részletezésébe fognánk, lássuk: mi is az a magyar nóta, amelynek terjesztését oly szükségesnek látják Ujverbáson, hogy pályázatot is hirdetnek újabbak „komponálására”.

A népies műdal, városi „magyar nóta”...

A népies műdal keletkezési ideje a múlt század eleje, virágkora a szabadságharc leverését követő elnyomatás kora, mélypontja a ma — írja Kotsis M. Cecilia, a kolozsvári híres Marianum leánynevelő intézet kiváló énektanára, a Kolozsvárt megjelenő Erdélyi Iskola című folyóiratban. Alapos érveinél fogva a továbbiakat is ebből a cikkből vesszük. A népies műdal, az u. n. „magyar nóták” tömegesebb gyártása az 1840-es években indult meg. A Szózat zeneirője, Egressi Béni számos Petőfi-dalt írt népies modorban. Őt követték Simonffy, Nyisznyai, Szentirmai és mások. Gyors elterjedésük, hatásuk titka abban rejlett, hogy ezek a műnépdalok az idegen, németes zenei irány ellensúlyozására készültek. Az abszolutizmus korában nemzeti hivatásuk volt ezeknek a daloknak: a magyar hitet igyekeztek fenntartani a gyászos időkben. A kiegészítés után azonban ez a szerepük megszűnt és csak bufelejtő mákonyt szolgáltattak a hanyatló dzsentri osztály „sirvavidádó” mulatozásaihoz. (Vajjon hány ősi uradalmat juttattak ezek a tivornyázó estéken nyögdecselelő magyar nóták idegen kézre?..)

A városi nótaszerzők eme népies műdalai — gyöngye utánzatok lévén — esztétikai tekintetben értéktelenebbek az igazi népdaloknál. A népdal a falu egyszerű emberének ösztönös, egyszerű, őszinte érzelmi megnyilatkozása, mindenike tökéletes, művészi alkotás.

Ezzel szemben milyen mesterkélty, hamis hangzású, amikor a bérkaszárnnyak, hivatalosbák lakója akáclobos faluról, aratásról, kiskunyhóról stb.-ről énekel.

Hasonlítsuk össze az alábbi két dalt s itéljük meg, melyiknek a hangja őszintébb, igazabb, és — magyarabb?

ANNYI BÁNAT A SZIVEMEN

Annyi bánat a szivemen,
Kétrét hajlott az egeken,
Ha még egyet hajlott volna,
Szivem kettéhasadt volna.

En elmegyek közületek,
Isten maradjon veletek,
Tőlem több panaszt nem hallasz,
Két hallottál avval maradsz.

Akkor jussak én eszedbe,
Mikor kenyér a kezédbe,
Akkor se jussak egyébről,
Csak az igaz szeretetről.

KÉSŐ ÖSSZEL

Késő ősszel úgy szeretek temetőbe járni,
Rég besüppedt sírok között némán meg-megállni,
Korhadozó vén fejjakkal úgy beszélni halkán,
Bucsuzkodni a világtól, bus borongós, nyársirató
[dalban.

Késő ősszel úgy szeretek temetőbe járni,
Hervadásban, elmulásban megnyugvást találni,
Rágondolni azokra, kik elköltöztek tőlem,
Késő ősszel olyan jó is álmodozni, kint
[a temetőben.

Milyen egészséges levegője az első buson-
zó dal s milyen beteges érzése és mester-
kelt a második...

És ez csak a szövegbeli különbség. Hát még a dallam és a magyar ritmusbéli eltérések!...

A cigány...

A városi „magyar nóta” népszerűsítője, Zsigmond király korában kezd beszivárogni hazánkba. Az első időkben leginkább hódorsággal és gyepmesterséggel foglalkoztak. Zenei szereplésük nagyjából csak a 18. században kezdődött. Akkor, amikor a harcra vonuló magyar nemes a cigányoknak engedte át hangszerét, hogy jómagya fegyvert ragadjon. Addig ugyanis hazánkban a házimuzsikálás járta, ami abból állt, hogy a nemesi család tagjai zenéltek, saját örömeikre. A cigány kitűnő helyettesnek bizonyult. Dalaival vigasztalta az otthonmaradottakat, fogadta a harcból hazatérőket. Idővel a magyar ur méltóságán alulinak érezte, hogy vissza cserélje kardját a vonóval és így vált lassan a magyarság hivatalos zenészévé a cigány. De, hogy zenélésüket kezdettől fogva idegennek tartották, ennek bizonyossága a Himnusz költőjének, Kölcsey Ferencnek hosszabb tanulmánya, amelyben támadja a cigányzenélés idegen divatját.

A cigány nem teremtő, hanem alkalmazkodó, átvevő típus. Nem komponál, teremt, pusztán csak előad. Erdeme, hogy magyar hagyományt őrzött és őriz, ez a legfontosabb szerepe és jelentősége. Bartók és Kodály az eldugott erdélyi falvakban régi magyar hangszeres zenét fedeztek fel a cigányhegedűk és furulyák nótáiban és táncjaiban.

A maga nemében érdekes jelenség a cigány kottanélküli, ösztönös többszólamu játéka. Csak hogy képtelenek igazi magyar népdal eljátszására. Átalakítják a magyar dallamot az ő sajátos stílusukra, ahol lehet félhangokkal, bővített másodlépekkel tarkítják a dallamot, a ritmust elrongyolják stb., s ily módon minden magyar jellegzetességet kiölnek belőlük. Kiforgatják népdalainkat és így állandóan tovább rontják középosztályunk magyar zenei izlését. (Molnár A.: Magyar-e a cigányzene?)

„Vajjon hány érettségizett magyar tudná külföldi vendégét pontosan felvilágosítani: mi az, amit a cigánytól hall, s mi van itt még azon kívül? — kérdi Kodály, Magyarság a zenében című könyvében.” A cigány, a legjava is: félművész, — folytatja Kodály, — aki akkor van igazán elemében, mikor félművészetet játszik. Magyar tánczenét, „talpalávalót” alig lehet jobban előadni. Már az érzelmes dalokban nem tudom hány magyar vállalja azt a nyivákoló, vinnyogó, a folytonos csusztatás következtében betegesen érzélgős hangot, ami inkább sátoros cigányok kocsi után futó rimánkodását fejezi ki, mint magyar karakterét” — fejezi be Kodály Zoltán.

Az elmondottak alapján kérdezem: vajjon kik és milyen zenei képzettséggel és végzettséggel rendelkeznek azok, akik Bácskában nótapályázatot innak ki? Kinek érdeke még újabb „sirvavidádó” nóták gyártása abban a Bácskában, ahol amugy is olyan sok volt a „sirvavidádás” és eszem-izsom, hogy kulturával, irodalommal, művészetekkel nem értünk rá tőle foglalkozni? Vagy érdeke talán szép Bácsvidékünknek, hogy az örvendetes irodalmi megmozdulás után az ott élő magyarok zenei kocsiboron éljenek?

Befejezésül szólni kell még a nótagyártásnak a magyarnótánál még magyartalanabb termékeiről.

Az irredenta dal...

Egy éve, hogy Erdélyben élet, de annyi jó zenét sehol nem hallani, mint éppen itt. Sőt beszéltem kolozsvári cigányzenészekkel erről a „magyar nóta” kérdésről és maguk a cigány-muzsikások jelentették ki, hogy szívesebben játszanának népdalt, de az az eddig főleg zsidók és románokból álló kávéházi vendégeknek nem kellett, mostanában azonban többen inkább népdalokat kérnek. Kodály Zoltánról és Bartók Béláról pedig olyan tisztelettel és megbecsüléssel beszélnek ezek az emberek, hogy becsületére válnék némely magyar uraknak is. Érthető. Erdély történelme elég fényes bizonyíték az itt élők magyar érzelmeire vonatkozóan, éppen azért figyelemreméltók az Erdélyi Iskola című folyóirat következő megállapításai:

„Borzalommal emlékezünk vissza arra a „Legszebb irredenta dalok gyűjteményé”-re, amellyel a hazacsatoláskor Erdélyünket eláraszt-

ÁGYTOLL OLCSON!

Tarkatoll 90 fillér, jobb 2.— P., sz. vegyes 2.60, jobb 3.20, mégjobb 4., finom szürke 5.—, fehéres fosztott 6.50, jobb 7.50, mégjobb 9.—, fehér fosztott libatoll 10.50, pehelyes t. 12.— P.-től szállít 5 kilós papírzsákcsomagolásban, bérmentve utánvétellel. Tisztviselőknél 3% kedvezmény.

VARGA ANTAL ágytollvállalata,
Kiskunfélegyháza, Szent-János tér 32.

tották. Benne volt még az irredenta himnuszszá fölmagasztalt zenei csoda is, a „Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország!” ~~...~~ Onnan fölfele ívelt a Hamburgi menyasszony című operettbe s ma hazafias ünnepélyek állandó műsor-száma és — ~~...~~ Talán lekertül a műsorokról, ha megtudjuk, hogy e remekmű első sora alig változott mása a „Nu m'abandona!” című román dalnak. Milyen nemes ívelésű ezzel szemben az „Elindultam szép hazámból” kezdetű népdal.

Sokan tájékozatlanul az erdélyi népdalokra is azt mondják, hogy azok oláhok. Vigyáznunk kell azonban az ilyen kijelentésekkel. A magyar népdal előadásának sajátja ugyanis az ornamentika, a dallamok díszítése, cifrázása. Sajnos ez már sok helyütt lekopott régi stílusú dalainkról is. Nagy Alföld egyes öregjei énekelnek még cifrázatosan, de a fiatalja már nem. Azonban Erdélyben és a Felvidéken még fiataloktól is hallani szebbnél szebb díszített régi népdalokat. A székely és román díszítési mód között azonban nagy a különbség. A székely-magyar énekes általában simán kezdi el a dallamsort és rendszerint csak a sor végét, — néha az elejét — díszíti, így éreztetve a sorvégződéseket és kezdéseket. Ezzel szemben a román díszítési módnak se vége se hossza. Teletűzdeli a dallamot rendszeren csaknem egyforma triolákkal, meg a török műedzinektől átvett jajongó, egy-egy szótagra énekel több hangból álló énekcifrázatokkal.

Meggondolandó tehát az ilyen elhamarkodott és tájékozatlanságra valló állítás. Milyen kapóra jöhet a külföldi propaganda minden eszközével erősödő román köröknek az elfogult magyar urak ilyen állítása! Ime — mondják ők — maguk a magyar urak állítják, hogy az erdélyi székely-magyar népdalok nem magyarok, hanem románok! Tehát a székelyek csak elmagyarosított románok stb. Aki ismeri a székelység történetét, az tudja, hogy ez képtelenség, de az ilyen állítások felelőtlenül a magyartagadó román kulturpropaganda malmára hajtják a vészt.

A „Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország” kezdetű ~~...~~

Népdalaink között találunk oly sok hazafias szövegű dalt, hogy igazán nem szorúlkunk zeneileg képzetlen hazafiak „műveire”. Különösen nem zsidó „hazafiak” szerzeményeire.

A sláger...

A városból városba vándorló kuplék, mozi-slágerek, nemzetközi dalok első pillanatra vesélyteleneknek látszanak a magyarság szempontjából, mert nem igyekeznek utánozni a magyar népdalt. Dallamvonaluk, ritmikájuk annyira idegen, szövegeik általában oly elképesztően hülyék, (helyei-közel kétértelműek, sikkalósak, az a csoda, hogy a papír nem pirul alatt), hogy a romlatlan izlésű falusi magyar utálattal fordul el tőlük. De a városban eltöltött szolgálati és katonai évek, a mozi és rádió bővelése lassan mégis megfertőzi néptünk zenei izlését.”

Az elmondottakhoz hozzátennem felesleges. Tanulmányunk végére érve megállapítható melyik értékesebb a magyarság szempontjából: a Turul Szövetség fővezérének parancsa-e, vagy az ujverbázi nótapályázat?

Feltétlenül az előbbi, mert az utóbbi rombolni siet az a munkát, amit Kodály Zoltán és tanítványai, köztük a kitűnő dr. Kiss Lajos, az ujvidéki zenekonzervatórium igazgatója, a jeles népdalgyűjtő — fejtenek ki a magyar társadalom magyar zenei izlésének fejlesztése körül.

S ha így van, akkor a „Bácskai magyarnóta pályázat” egyenlő magyar zenei destrukcióval, amire főleg napjainkban nincs semmi szükség!

A Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület közleményei

HADBAVONULT KATONÁK FIGYELME- BEVÉTELE A SERTÉSVÁGÁSNÁL

Közellátásügyi Miniszter utasította a hatóságokat, hogy a magánháztartás céljára történő sertésvágásoknál a háztartáshoz tartozó személyek számának megállapításánál vegyék figyelembe azokat a háztartáshoz tartozó hadbavonult katonákat is, akik a harcoló és megszálló csapatoknál teljesítenek katonai szolgálatot.

A KUKORICA BESZOLGÁLTATÁS ALÓLI FELMENTÉS MEGSZUNTETÉSE

A kukoricabeszolgáltatásról szóló rendelkezésre való hivatkozással számos kérvény érkezett be a Közellátási hivatalba, amelyben a termelő a közfogyasztásra szolgáló tejtermelés érdekében a kukoricabeszolgáltatás alóli felmentést, illetőleg a beszolgáltatandó mennyiségre mérséklést kérnek.

Ezzel kapcsolatban felhívjuk az érdekelteket, hogy a Közellátásügyi Miniszter a közfogyasztásra szolgáló tejtermelés érdekében a kukoricabeszolgáltatás alóli felmentést nem ad és a beszolgáltatási kötelezettségnek minden termelőnek eleget kell tenni.

A BÁCS-BODROG VÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET LŐTENYÉSZTŐ SZAKOSZTÁLYÁNAK CSOPORTOS RÉSZVÉTELE A »BUDAPESTI TAVASZI MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁS ÉS TENYÉSZÁLLATVÁSÁRON»

Tekintettel arra, hogy a f. évi kiállítás vármegyénk tenyészlovaival a vármegyéhez illő számban nem vehetett részt és az ideji tavaszi vásárra még néhány hely betöltésre vár, ismételt felhívjuk az ötven holdon aluli azon bácskai gazdákat, akiknek birtokában van saját tenyésztési vagy nevelési magyar ill. arabs félvér, vagy nonisz kanca vagy mén tenyészlova, amely a törzskönyvezés alkalmával bevált és részt óhajt venni az 1943. március 27-től április 4-ig tartandó tavaszi tenyészállat kiállításán, azok részére fenntartottunk néhány helyet az utójelentkezőknek (ugyanis a jelentkezési határidő már lejárt), hogy ezek még a kedvezményes csoportos résztvevők közé besorolhatók legyenek. A jelentkezést f. é. január hó 25-ig egyesületünk elfogadja.

A szükséges adatok: a tulajdonos neve, lakhelye, utca és hászám, hány holdal gazdálkodik, a kiállítandó kanca vagy mén neve és leírása, törzskönyvezési száma, esetleges származási levelek, mar, magassági öv és lábszár mérete. A jelentkezést ismételtén kérjük Egyesületünk Lőtenyésztő Szakosztályához, Zombor, Rákóczi ut 43., legkésőbb f. hó 25-ig beküldeni.

EGYESÜLETUNK TÉLI EGYHETES MEZŐGAZDASÁGI TANFOLYAMA ÓBECSÉN

Egyesületünk az Óbecsei Magyar Gazdakörünkkel 1943. január hó 3-tól 10-ig egy igen értékes nivós mezőgazdasági tanfolyamot rendezett a következő előadásokkal és előadási anyaggal:

1. Pető Flóris okleveles gazda egyesületi szakigazgató a »Talaj összetétele kémiája és élete, annak gyakorlati jelentőségéről«. Továbbá Pillangós takarmánynövé-

nyek, főleg a kékvirágú here, lucerna termelésének nemcsak helyi, megyei, hanem országos érdekű óriási jelentőségéről, különös tekintettel annak magtermelésére is. Ugy az ipari mint a kereskedelmi főleg olajos növények termeléséről és annak hadászati szempontból fontos jelentőségéről. Végül a háborús irányított gazdálkodásról és annak nemzetvédelmi jelentőségéről.

2. Bieber Zoltán régi márkás előadó a takarmányok összetétele azok adagolása és azok gyakorlati jelentőségéről, továbbá a természetes és mesterséges takarmánynövényekről és azok jelentőségéről a háborús állattartásban, a tőle megszokott gördülékeny előadásban.

3. Gromilovits Tamás gépészeti szakosztályunk előadója a mezőgazdasági gépekről azok gyakorlati jelentőségéről és alkalmazásáról. Továbbá a magtisztító telepekről és cséplőgépekről tartott nagyon érdekes és mindvégig lebilincselő előadást.

4. Fejér Ferenc az óbecsei téli gazdasági iskola helyettes tanára a szarvasmarha, ló és sertéstenyésztésről tartott igen tartalmas nivós és gyakorlati fogásokkal fűszerezett szép kerekded előadást.

5. Dulich Mihály községi állatorvos a gyakori járványos betegségekről állati élősködőkről és a szavatosági hibákról, továbbá a betegségek elemi védekezéséről az első segélyről tartott tanuságos előadást.

6. Kenesey László M. Kir. Járásai Gazdasági Felügyelő, minőségi növénytermelésről úgy a növényi vetőmag, valamint egyéb állami akciókról tartott tanuságos is mertetést.

A tanfolyamot állandóan 35-40 gyakorlati gazda és 8-10 gazda ifju hallgatta d. e. 3 és d. u. 2-3 órában példás fegyelmezettséggel.

A tanfolyam istentisztelettel kezdődött és háláadó istentisztelettel végződött.

A KÖTELEZŐ TEJBESZOLGÁLTATÁS GYAKORLATI KERESZTULVITELÉRŐL

A közellátás megkönnyítését célzó 113.400-1942. K. M. számú rendelet 1943. január hó 1-i hatállyal való életbeléptetése alkalmat ad a hazafias gazdálkodóknak a

„Mézcirokmag

tisztafajú „Sumac” sajttermésű garantált csiraképes, termelési és feldolgozási utasítással. 1 kg. 15.— P. 1/4 kg. 4.— P.
PRIBIS PÉTER méhészt. PETRÓC 4. Bácska.

közellátás kötelezettségének evakorlásában résztvenni oly módon, hogy egyes körzetek, községek és szálláscsoportok teigyjűtését a gazdaköri tejszövetkezetek vagy tejszakosztályok elvállalják és gyakorolják. Ez a feladat ugyan nem a leghálásabb meri sok utánjárást igényel, de éppen ez alkalommal kell megnyilatkozni a hazafias belső frontszolgálatnak akkor, amidőn a földművelésügyi minisztérium oly sok kedvezményes akcióban részesíti az egyes gazdaköreinket.

Felhívjuk Gazdaköreinket és azok tagjait is, hogy akik részt akarnak venni ezen hazafias és nemzetvédelmi szempontból is igen fontos tevékenységben, jelentsék be ezen készségüket Anyaegyesületünknek, hogy a részletes utmutatásokat rövid uton megszerezhessék a teigyjűtéshez szükséges tejeskannák és egyéb edények megszerzésével is segítségükre lehessünk.

AZ ÁRDRÁGITÓ NEMCSAK BUNCSELEK- MÉNYT KÖVET EL, DE GYENGITI A BEL- SŐ FRONT SZILÁRDSÁGÁT IS, JUTTAS- SUK A HATÓSÁGOK KEZÉRE!

TOBBTERMELÉS: JOBB KÖZELLÁTÁS!

MÉZCIROKMAG kg-énti 5.— pengős egységárban Rasztik István gazdálkodónál Mélykuton szerezhető be.

SZAMÁRCSÓDOR BÉRBEADÁSA. Ér-

tesítjük Gazdaköreinket és azok tagjait, hogy a M. Kir. Palánkai Állami Mentelep Katonai Osztag Parancsnokság loállományában egy igen jó szamárcsódor van, amelynek kiváló utódai vannak. A szamárcsódor 200 pengő évi bérdíj ellenében bérbe vehető. Az érdeklődők forduljanak közvetlenül nevezett parancsnoksághoz.

Angliában drágul a tea. Amsterdamból jelentik: Mint a brit hirszolgalat jelenti, a brit közellátási miniszter rendelkezést adott ki, amelynek értelmében a tea árát négy pennyvel emelik fontoként. (MTI)

Textilrost szederfakéregből. Német tudományos kutatások igazolták, hogy a szederfakéregből igen tartós textilrost készíthető. Ebből a szederfakéregből való textilrost nagyarányú gyártását legelőször egy bulgáriai hatalmas selyemhernyótenyésztőtelep öreg szedertáiból kezdték meg. Minden remény megvan arra, hogy az ujszerű textilrostból egyéb rostokkal keverve igen tartós és jóminőségű textilanyagot sikerült majd előállítaniok. Ez a felismerés a textilgyártás számára igen nagy jelentőségű.

Földbirtokosok és földbérlők !!

Az elmúlt gazdasági évben elért eredmények fényesen bizonyították, hogy a NAPRAFORGÓ a LEGJOBB TERMELÉSI ÁG. A kezdet nehézségei — ár:iz, késői vetés stb. — dacára MENYNYISÉGBEN és PÉNZBEN legjobban fizetett. Azonkívül a termelő még elsőrendű takarmányhoz és fűtőanyaghoz is jutott. Nagyon sok termelő a napraforgó szárából nyert tüzelőanyaggal melegíti szobáját. A kicsépeelt fejek pedig jó trágyaanyagot eredményeztek.

Az idei évre a napraforgó szerződötések megkezdődtek!

Az elmúlt évben érvényben volt összes feltételeket ezidénre is megtartjuk, sőt ez évben a tavalyi 20%-kal szemben HUSZONOT százalék olajpogácsát fogunk adni a leszállított mennyiség után!!!

Pénzfelőleget és üres zsákot ismét adunk.

A Stefatits iroda minden idevágó kívánságát pontosan és gyorsan teljesíti! Érdekeit megvédi! Jegyezzen tehát STEFATITSNÁL!

NAPRAFORGÓ TERMELÉSÉVEL A HAZA IRÁNTI KÖTELESSÉGUNKNEK IS BLEGET TESZUNK!

Hazai olajgyár R. T.

megbízottja:

STEFATITS ISTVAN keresk. ügynökség
és biztosítási iroda Z O M B O R
Zrinyi utca 2 sz. Telefon 81

Embersorsok

a Szovjetunióban

Megdöbbentő erővel bontakoznak ki szemünk előtt a szovjet parádicsom embersorsai a csapatok kezére jutott bírósági anyagból. Példa erre a következő történet: Tichomirov Leó mérnököt egy szép napon átvezényelték a középázsiai Karzakupaj-ba üzemvezetőnek. Karzakupaj egy óriási rézérc-telep a szepteppe közepén, 300 km-re a legközelebbi vasútállomástól és 600 km-re a legközelebbi várostól! Az éghajlat a lehető legkedvezőtlenebb: nyáron 60 fok meleg, télen 40 fok hideg és rettenetes hóviharak. Köröskörül uttalan szepteppe vagy sós sivatag. Az üzemben 6.000 munkás dolgozott. Ahogy az új üzemvezető kissé körülnézett úgy látta, hogy nagyon rosszul állnak az ellátás szempontjából és jelentést tett Moszkvába. Válasz: Törődjön csak az üzem vezetésével, élelmiszerről a biztosok gondoskodnak, akik szerint a szállítás nagyszerűen meg van szervezve. Egyébként a most meginduló üzem minél előbb bizonyítsa be a hozzáfűzött reményeket, a hadiipar csak sok-sok tonna rézre van szüksége.

Tichomirov Leó nem szót egy szót sem többé. Hanem közben elérkezett a tél, hatalmas hótömeg fedte az élelmiszerszállító

tó tevekaravánok útját. Fagyos szél fújt a szepteppen, farkascsoordák tették a közlekedést bizonytalanná. Az üzemvezetőnek igaz volt, nem lehetett élelmet szállítani. Nem maradt más hátra, mint a készletből élni. Lassan közeledett a válság. Először a munkások adagját csökkentették, aztán a nemdolgozó családtagokét vették el. Kijött az éhínség, naponta több halált jegyeztek fel. Néhány munkás megpróbált elmenekülni, a GPU osztag kikérgette őket a szeptepébe, ahol összeestek az éhségtől vagy a farkasok falták fel őket... Már Moszkvába is eljutott a dolog híre, amikor a vállalat igazgatója táviratot küldött a fővárosba, hogy téli nehéz viszonyok ellenére is tovább folyik a munka, a kifizetést feladatot elvégzik.

Karácsonykor aztán kijött az éhségforradalom. Az elkészített munkástömeg megostromolta az élelmiszertárakat és az igazgató házáat fenyegette. A vörösgárdisták sortűzet adták a népre. Erre kétezer munkás megindult a hósivatagon keresztül a legközelebbi vasútállomás felé családostól, élelem nélkül, fegyvertelenül. Alig húsz kilométert vándoroltak, midőn kidőlt az el-

ső ember. Farkasok követték a halálkaravánt. Egymásután feküdtek a hóba az emberek, sokan egymás ellen támadtak és emberhussal táplálkoztak. Alig pár száznak sikerült csak elérni az állomást.

Tichomirov Leó üzemvezetőt persze a lázadás kitörésekor azonnal letartóztatták, mert »felizgatta» a munkásokat. Tényleg állandóan figyelmeztette az igazgatót a közelgő veszélyre. A nép és a szovjet hatalom ellenségének nyilvánították. Amikor a katasztrófát már Moszkva előtt sem lehetett eltitkolni, az egész forrongás vádját Tichomirovra hártották, akinek rögtön Moszkvába kellett utazni jelentéstételre. Teljesen meggyőződve ártatlanságáról ment az üzemvezető a központba. Még látta a halálkaraván nyomát és maga is csak nagy nehezen tudta elérni a vasutat. Tárgyilagosan előadta az éhínség okait, a vörös biztosok nemtörődömségét, a szervezeten szálítási viszonyokat. Válaszul letartóztatták és a szovjet »néptörvénykezés» elé vezették, munkások felizgatásával és lázongás elősegítésével vádolta. Az ítélet szovjet orosz fogalmak szerint enyhé volt: életfogytiglami száműzetés Szolovki-ba, a szovjet leghírhedtebb fegyvertelepére. Utközben azonban még egyszer bíróság elé kellett volna vezetni az üzemvezetőt »szökési kísérlet» miatt. Tichomirov még jókor értesült róla és tudta hogy ezért agyonlövők. Inkább a robogó vonat kerekeit alá ugrott. A bolsevizmusnak így is jó volt. (TEK)

Magányos ház a domboldalon

A Délvidék regénye

(71)

A leány börtönben van — mondta Weir. Ádám megállt. — Ártatlanul, és én tudja, hogy ezt jóvá kell tenni...

— Istenem! — kiáltott fel Ádám megtörtén. — Bár meghaltak volna, mikor még kicsinyek voltak!

Kívette az albumot a szekrényből, kitépte a fényképet és odadobta az asztalra. — Itt van — mondta rekedten Weirnek, anélkül, hogy rá nézett volna.

Weir pár köszönő és vigasztaló szót dadogott, de Ádám félbeszakította. — Tegye el. Nem az ön hibája, hogy ilyen fiaim vannak... Össze kell szedni magunkat, mielőtt kimegyünk. Beszéljünk másról. — Az ablakhoz lépett és tekintett a puata udvarra.

XXV.

Weir sietett Newyastle-ba. Nagy kerülettel, nem a rendes uton, hanem nyugat felől hajtott be a városba. Egy nyilvános telefonállomásról felhívta Carter Canbyt. Megmondta, hogy nagy újság van, de előbb beszélni akar Leilával és várta Canbyt, hogy jöjjön rögtön a börtön elé.

— Azonban, ugyebár Carter, nem veszi rossz néven, ha először egyedül akarok beszélni Leilával?

— Dehogyan veszem! Meg tudom érteni.

A börtön kapujában találkoztak. Modern fogházépület volt, a közepén nagy, kerek csarnok, melyből a kerék küllőjéhez hasonlóan ágaztak ki a cella-tömbök. A fal mellett pad húzódt, melyet csak az egyes cellaosztályokhoz szolgáló ajtók szakítottak meg. A rabok, kiket valaki felkeresett, itt beszélhettek látogatóikkal. Weir leült a padra, míg Canby odajárt, hogy behívassa Leilát. Hamarosan visszajött, hogy minden rendben van és pár pillanat múlva egy női börtönőr kíséretében megjelent Leila. Weir iparkodott láthatatlannal hagyni a rémes szürke ruhát és Leila tekintetéből akarta kiolvasni, hogy hogyan érzi magát. Nem látszott megtörtnek.

— Már rosszabbul is voltam, — felelt Leila a ki nem mondott kérdésre.

Canby, azzal az ürüggyel, hogy dolga van, magukra hagyta őket. Leültek a padra. Weir szerette volna, ha Leila közelebb húzódik hozzá, érzelmek taláradtak és szeme nem tudott betelni a leány arcával. — Drága, drága Leila,

— suttogta. — Hadd mondjam. Megkönnyebbülök tőle és magát nem kötelezi semmire.

— De megrikat vele — mondta Leila zavartan.

Weir meglepetve rézött reá. — Jó... hát majd erőt veszek magamon — mondta.

— Van valami különös oka, hogy eljött? — kérdezte Leila.

— Van. Jó hírt hozok. De előbb készüljön el egy kis megrendülésre.

— Már régen el vagyok készülve mindarra — felelt Leila keserűen. — Halljuk.

Weir kivette zsebéből a fényképet és megmutatta Leilának. — Ó az? — kérdezte.

Leila félt szemmel egy gyors pillantást vetett a fényképre és elfordította a fejét. — Igen — suttogta. Feje lekonyult és egy pillanatig úgy látszott, mintha az ájulás környékeznél. De még mielőtt az asszony, ki a csarnokba kísérte és állandóan figyelte, oda léphetett volna, már felocsudott.

— Ó... ő volt az... aki apámat agyonlőtte? — suttogta.

— Ugy látszik — felelt Weir. — Ezért nem jött el. Az igazi neve John Souter.

— Az igazi neve?

— Oh, van neki egész csomó. Ralph Mannernek is nevezi magát.

— És hagyta, hogy börtönbe zárjanak — suttogta Leila.

Weir hallgatott. Olyan volt ez, mintha álom kezdődne és félt felébredni.

Leila lehorgasztotta a fejét. — Oh, milyen örült számar voltam!

Weir megmozdult, hogy megfogja a kezét. De nem tette. Érezte, hogy Leilával szemben ez nem a kellő pillanat. Egy-két pillanatig hallgatott, aztán merőben tárgyilagos hangon újra megszólalt:

— Hajlandó felelni néhány kérdésre, mely reá vonatkozik?

— Hogyan! — mondta Leila, oly arckifejezéssel, mintha ez a legtermészetesebb dolog volna a világon. — Mit akar kérdezni?

— Először is, mit keresett azon a vidéken? — kérdezte tőle. — Mi járatban volt a csónakban?

— Nem tudom. Ezembe sem jutott megkér-

— Mit csinált? Kormányozta a csónakot?

— Nem. Ált. Valami kötelet tartott a kezében, melynek a végére súly volt kötve és azt lóbálta.

— Ah! — szót Weir. — Mérté, hogy milyen mély a víz... Mit látott még? Mi volt a csónakban?

— Nem tudom. Szerszámok látszottak. Fejsze, kapa, meg egy óriási hosszú furóféle.

— Aha — szót Weir. — Tehát a parton is dolgoztak.

— Azután volt a csónakban egy kis furcsa asztal, rajta valami rézsúly, mely egy kiterített térképet tartott leszonitva... Többet nem tudok.

— Furások a parton és mélysegrétekek a vízben — mormolta Weir. Egyszerre világosság gyulladt az agyában. — Megvan! — tört ki belőle. — Most már tudom, minek kellett nekik az a hely! Az új szénbányavasút végállomásának. Ezért akartak megszabadulni tőlem! Most már minden világos.

— Miért kellett megszabadulniuk magától?

— Mert én voltam az első, akitnek csónakba jutott, hogy a kenti partra kell tenni az állomást. Irtam is róla a lapomban. De a kenti vilákosoknak nem kellett. Viszont ezek, ugylátszik, megértették a dolgot és mig hivatalosan azt hirdették, hogy Newcastle-ban lesz a rakodó, titokban meg akarták szerezni a parti területeket. Nekem pedig azért kellett volna pusztulnom, mert tudták, hogy ismerem a viszonyokat és meg fogom védeni a tulajdonosok érdekeit.

— Ezért kellett szegény apámnak meghalnia?

— Ez eredetileg nem volt benne a tervben, sőt alighanem halomra döntötte a számtámszámokat. Pedig sok pénzről volt szó. Gondoljon csak arra a nagy sík területre, a mocsártól északra. Ha a kikötő megépül, ott könnyen támadhat egy új város. Van fogalma, hogy ha házhelyekre osztják, mekkora értéket jelent az a hely?

— Sejtelnem sincs — felelt Leila egyenesen.

— Milliárdok! — mondta Weir. — És minél a magd.

Leila aggodó tekintettel nézett reá. — Vigyázzon — lehelte. — Ha már eddig is utunkban állt, most még kevésbé fognak visszariadni tőle, hogy eltegyék láb alól.

— Törődne vele? — kérdezte Weir mosolyogva.

— Ugyan ne bolondozzon! — felelt Leila, elmozdítva a fejét.

Folytatás.

Ellenséges támadás tengeri mentőrepülőgépre

egy német haditudosító naplójából

»SOS... SOS... SOS... Help crew of English irforce!... SOS... SOS... SOS... SOS... Mentsetek meg az angol repülőket!»

Alig hogy felvettük az angol és német nyelven leadott segélykérő jeleket tíz perc múlva már indult egy »He 59» tengeri mentőgép a megadott hely felé. Mélyen lógó felhők zavarják a látást, a tenger erősen hullámzik. A láthatár szélén hullám és felhő egybefolyik, már egy órája vergődik valahol a lezuhant gép. Végre felkiált valaki: Ott elől jobbra! Most már mindnyájan látjuk az ellenséges gép roncsait hatalmas olajfolt közepén uszkálni. Egész leszállunk, de a legénységből senkit se látni, a gumicsónak is üres. A rádiós leadja a jelentést, parancs jön rá, hogy szüntessük be a keresést és térjünk vissza állomáshelyünkre. Az órára nézek: 15 óra 35 perc...

Ebben a pillanatban lövések hangzásaak. A felhőreteg közben szétszakadt. Egész sortűz lepi el a gép felületét, pereg a motorokra és sziszeg a kabinba. A megfigyelőnk felordít s kezével vért töröl homlokáról. A vezető merész kanyarokat vesz, hogy kikerülje a tengeri mentőgépre támadó »Lockhead Hudson» tüzet. Az ellenfél másodsor is támadásra indul. Csak úgy sis teregnek a golyók, a vezető lábszáran vér csurog... Találat mindkét motorba, a hűtővíz kifogyott! kiáltja valaki. Végünk van. Le kell szállnunk a tengerre. A »Lockhead Hudson» megint támad, szitává lövi a halárlasebesült gépet. Már a vizen vagyunk. Páran a gumicsónakot igyekezünk felfújni, egy ember az átlótt második csónakot foltozza. A repülőgépen dolgozunk lázasan, közben negyedszer is felénk csap az ellenfél, de már csak a vizet találja, aztán elkanyarodik nyugati irányban. Végre bezállhatunk a csónakba, az öreg »He 59» fölött pedig lassan bezárul a tenger...

Mint labdák táncolunk a hullámok tetején, a sós tengeri víz eláztatja a kötéseket és csipi a sebeket. A sebesültek összeszorított fogakkal nyögnek, a többiek utolsó erejükkel eveznek a part felé. Az órák brötkévalóságának tűnnek, a kimerültség ólmos sápadtságot önt az arcokra és mély, hideg merévit meg tagjainkat. Egy-egy szó hangzik csak el, senki se tudja ma már, hogy milyen szó volt az, ami órákon át lelket öntött belénk. Talán haza, szülőház, barátság, menyasszony, feleség, család... család... Lassan sötét éjszaka takarja el a végtelen tenger jenyegetését. Felkel a hold, a hideg egyre kegyetlenebb, a tenger felszíne azonban simább. Így már könnyebb lesz minket megtalálni. A bajtársaink biztosan elindultak már keresésünkre. E támadás olyan meglepően jött, hogy a híradósunk nem tudott jelentést leadni, pláne már az első támadásnál megsérült a rádiókészülék. Már négy világitóraként éresztettünk fel. Ot órája hanyódnunk a nyílt tengeren. Vörös csillagokra bomlik az ötdik jeladás. Vigyázat! Nem motorzaj az a tengerzugas közepette? Visszafojtott lélekzettel figyelünk az éjszakába, talán csak képzelődünk? Még egy rakéta surran az égbe. Aztán már felénk tapogatózik a fény szóró hosszú karja. Tul fáradtak vagyunk, hogy hangos örömben törjünk ki, de torunkat sirás szoritja össze. Megmentve! Itt vannak a bajtársak! Az utolsó fényjelt észrevette egy keresésünkre küldött »Fw 58» gép. Néhány perc múlva már ott kering felettünk. Rögtön leadja a pontos helymegjelölést a mentőgépszámára. Éjfél után már a parton vagyunk, ahol egy mentőautó azonnal a tábori kórházba szállítja a kimerült legénységet.

HIRDESSZEN A „DÉLVIDÉKBEN”

A kiadásért felel: Illés Sándor. — A szerkesztésért felel: Mui János. — Nyomatott Bosnyák József körforgógépén, Zombor.

Nyílttér

E rovatban közöltekért sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

MEGHÍVÓ.

Kereskedők Beszerzési Szövetkezete k. f. t., Zombor, ez év január 24-én d. e. 9 órakor, az Általános Ipartestület Székháza kistermében tartja meg VIII. évi rendes közgyűlést, tekintet nélkül a megjelenő tagok számára.

A közgyűlés tárgysorozata, az 1942. évi zárszámadások és az esetleges indítványok a Szövetkezet helyiségében láthatók.

Zombor, 1943. január 12.

Sulyok János s. k.,
elnök.

385/1942. vhszám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A zombori kir. járásbírósnak I. 1281/1939. sz. végrehajtást elrendelő és a zombori kir. járásbírósnak Pk. 6866/1942. sz. kiküldő végzése folytán az esetleg fizetett összeg beszámításával 60 P tőke s jár. behajtása végett dr. Vukovits Gergely, ügyvéd által képviselt Gyurin István végrehajtató javára Nikolin Ádám végrehajtást szenvedő ellen

1943. évi január hó 25. napján d. u. 2 órakor végrehajtást szenvedett lakásán Béregen, régi Sándor király utca 2 szám alatt pengőre becsült ingók, u. m. kerékpár, butor, bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett esetleg becsáron alul is eladatnak még akkor is, ha a bejelentő fél az árverésen meg nem jelenne, ha csak ellenkező kívánságot írásban nem nyilvánítt.

Zombor, 1942. évi december hó 28. napján.
Árv. kit. díja 2 P 30 f.

(P. H.) Székely Ferenc s. k.,
kir. bir. végrehajtó.

442/1942. vhszám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A zombori kir. járásbírósnak 2312/1941. sz. végrehajtást elrendelő és a zombori kir. járásbírósnak Pk. 3128/1941. sz. kiküldő végzése folytán az esetleg fizetett összeg beszámításával 95 P 10. f. tőke s jár. behajtása végett dr. Vukovits Gergely ügyvéd által képviselt Gyurin István végrehajtó javára Lugumerszki Demeter végrehajtást szenvedő ellen

1943. évi január hó 23. napján d. e. 1/2 órakor végrehajtást szenvedett lakásán Zomborban, Lugumerszki szállás 421 szám alatt 400 pengőre becsült ingók u. m. tehén bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett esetleg becsáron alul is eladatnak még akkor is, ha a bejelentő fél az árverésen meg nem jelenne, ha csak ellenkező kívánságot írásban nem nyilvánítt.

Zombor, 1942. évi december hó 28. napján.
Árv. kit. díja 2 P 07 f.

(P. H.) Székely Ferenc s. k.,
kir. bir. végrehajtó.

Mit nyújt SZEGED a délvidékieknek?

**Szörmét, bundát vásároljon
Bányay szűcsmestérnél, Szeged**
Oroszlán utca 2 sz.
Alakítást, átdolgozást is vállal.

Finom bútorok Kocsis Ferenc

műasztalos mester
Bútorcsarnokában
Szeged, Rudolf-tér 6 sz.
(Hid-u. sarok.) Ipartelep
Fodor-utca 23

Szegediek kedvenc lapja

a
Délvidék

Orvosi Műszerüzem, Szeged, Oroszlán u. 6.
ct. Balogh Géza és Alexy Arthur
Művégtagok, sérv és haskörtök, gyógybetétek.
Kórházi felszerelések.

Apróhirdetések

Zongorát keresek megvételre. Ajánlatot ármegejelöléssel: Csányi István, Zombor, Zöldkert utca 16.
a-2932-f

Fogorvosok, fogászok, technikusok a-nvagszükségletüket legelőnyösebben szerezhetik be Zomborban. Rákóczi ut 55.
a-2933-f

Flórián utca 19 számú modern sarokház. 5 parkettás szoba, hall, fürdőszoba, 6 mellékfelhő és kert. eladó. Bővebbet ugvanott.
a-2936-f

4 szobás családi házat a belvárosban, vagy közel a belváros hoz. megvételre keresek. Cim a kiadóban.
a-2934

A belvárosban lévő szépen berendezett üzletemet berendezéssel, áruval, vagy anélkül, azonnal átadnám. Cim a kiadóban.
a-2939-f

Kéménvseprő tanoncot, jóházból valót felvesz özv. Róka Károlyné. Bezdán.
a-2914

Nagy, modern könyv haszkekrény és ablakok eladók. Papp István, asztalosmesternél. Rókus utca 13. Ugvanott szülészno is működik.
a-2945-f

Akkumulátoros rádió eladó. Purda István, Csonoplya, Bercsényi u. 2.
a-2950

Házassági posta

Két idősebb nő, bárátnők, férfihez mennének 60 év körüli, jobb, biztosmegélhetésű férfihez. Egvedülálló, becsületesek, jó gazdaszónvok. Leveleket „Diszkrét” jelleggel a kiadóba kérek.
a-2942-f

Özvegyemberek! Kivolna hajlandó teliesen árva, tisztességes szegény és házias urileányt feleségül venni. Ugy érzem, nagyon gondos, jó anvia tudnék lenni árva gyermekeknek és hűséges feleség. Akinek tehát jó anvahelyettesre van szüksége és gondos, takarékos felesége hiányzik, csak azok iranak. Jelige: 31.
a-2941-f

Nyugdíjképes állásban lévő, magas, barna ösker, intelligens érett segített 34 éves nőtlentisztviselő vagyok. Házaság céljából megismerkednék 20—35 év közötti, földbirtokos, gazda, inaros, v. kereskedő családból való házias, csinos, karcsu, intelligens ker. urileánnyal, özvegy v. elvált uriaszonnval. Teljes című levelet „Vadregényes Mecsek” jellegre a kiadóba kérek.

Férfihez mennék, lehetőleg állami tisztviselőhöz. Jómódu vagyok, szépnem mondott, intelligens. Ha valaki ilyen feleséget keres, irion „Szóke” jellegre.

Valami állást keresek. Józantermészeti, szorgalmas, jómegjelölésűnek tartott, nőtlent mechanikus vagyok üzleti érzékkel, betegápolásban, főzésben, stb. jártas. Cimem: Krevenka József, Zombor, Kalap utca 11.
a-2944-f

Bezdánban Kedves Ferenc gróf Teleky Pál utca 75 szám alatti háza eladó, vagy földért elcserélhető.
a-2940-f

Házvezetőnőnek ajánlkozok nagyvonalú, megbízható, egvedülálló, idősebb, jobb nő, egy vagy két személyhez. Szíves megkeresést „Megbízható” jelleggel a kiadóba.
a-2943

Bérelszámolásban családbéznári vezetésben is jártas tisztviselő állást keres, megkereséseket „Megbízható” jellegre a-2948-f

Magántanulókat, magánvizsgára előkészítek. Érdeklődni: Trefort utca 3. I. emelet, bal 1. aító.
a-2949

40 éves jómegjelölésű kereskedő keres üzletvezetői, pénztárnoki, vagy más hasonló bizalmi állást, szíves megkereséseket „Prompt” jellegre.
a-2947-f

Két kiváló hegedű, valamint nagymennyiségű régi pénzek eladók. Öz utca 3.
a-2946-f

Magános özvegyvaszony vagyok, pár ezer pengő létalappal rendelkezem. Most jöttem haza 35 év után Bezdánba, de már rokonaim nincsenek. Meguntam a magános életet. Ezuton keresem hozzáillő idősebb, férfi 66—80 évig, ismeretségét, kinek csak anvnyi létalapja legyen, mint nekem, hogy beosztva, egymást támogatva, rövid, hátralevő időket bekességben leélhessük. Aki ugverzi, hogy üzretem neki szól, irion minden levélre válaszolok. „Hisz alkonvódik, mire várunk” jelleggel a kiadóba.

Gazdag, csinos, intelligens lányt szeretnék feleségül venni. Ha ilyen akad, irion „Biztos és boldog élet” jellegre a kiadóba.

Ki lenne a párom? Olvan fiatalember ismeretségét keresem, aki megértő, szerető jó férfi lenne. Gazdag vagyok, református vallásu. Falun élek. Diplomások előnyben. Főleg orvoshoz szeretnék menni. Jelige: „Uri lány”

Bezdánban élek. Állásom van, jól keresek. Szeretnék nősülni. Fiatal, csinos és intelligens feleséget keresek. Nem baj, ha nem gazdag, de házias legyen. Leveleket „Bezdáni” jellegre kérek.